

PROGRAM LIDER UP

Projekt Programu
sierpień 2025 r.

Spis treści

1.	Ogólny opis programu	3
2.	Powiązanie z polityką innowacyjności lub innymi dokumentami strategicznymi krajowymi lub UE	5
3.	Diagnoza sytuacji w obszarach nauki i gospodarki objętych programem	8
4.	Cel główny oraz cele szczegółowe	15
5.	Zakres tematyczny Programu	16
6.	Określenie sposobu interwencji, w tym zwłaszcza szczegółowych warunków realizacji projektów w ramach programu, adekwatnych do celu głównego i celów szczegółowych.....	16
7.	Ustalenie sposobu monitorowania i ewaluacji	22
8.	Określenie ryzyk dla osiągnięcia głównego celu i celów szczegółowych oraz ryzyk związanych z realizacją i zarządzaniem programem	32
9.	Plan finansowy programu i źródła jego finansowania	34
10.	Harmonogram	34
11.	Sposób zarządzania programem	34
12.	Komunikacja programu i sposób upowszechniania informacji nt. efektów.....	36
13.	Korzyści	36
14.	Obsługa programu	36

ZAŁOŻENIA PROGRAMU LIDER UP

1. Ogólny opis programu

Program LIDER UP jest kontynuacją programu LIDER organizowanego przez NCBR od 2009 r., ma służyć podnoszeniu kompetencji młodych naukowców w zakresie samodzielnej realizacji projektów badawczych, których wyniki będą mieć zastosowanie praktyczne lub posiadać potencjał wdrożeniowy. Misją programu jest stymulowanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy nauką i otoczeniem gospodarczym oraz pobudzanie inwestowania przedsiębiorców w badania i prace rozwojowe (B+R). Program będzie pozytywnie wpływać na rozwój karier naukowych oraz wzrost kompetencji w zakresie prowadzenia projektów badawczych i zarządzania zespołem.

Program Lider UP nie będzie oferował wsparcia jedynie w postaci grantu, ale dostarczał kompleksowe wsparcie szkoleniowe oraz mentoringowe z większym zaangażowaniem partnera gospodarczego, w odpowiedzi na realne potrzeby rozwojowe młodego naukowca. Tym samym nie tracąc waloru edukacyjnego, związanego z rozwojem kompetencji niezbędnych do prowadzenia badań aplikacyjnych, program powinien przyczynić się do zacieśniania realnej współpracy nauki i przemysłu/partnerów gospodarczych.

Program Lider realizowany był na podstawie:

- a) art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (dalej: "ustawa o NCBR")
- b) art. 365 pkt 11 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
- c) § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 września 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu realizacji zadań Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. Nr 178, poz. 1200).

I i III faza Programu LIDER UP jest realizowana na podstawie i zgodnie ze zleceniem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o NCBR. Faza II Programu LIDER UP realizowana jest na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy o NCBR.

Podstawą uruchomienia Programu w zaktualizowanym kształcie - LIDER UP jest Zarządzenie Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w sprawie przyjęcia Założeń Programu LIDER UP.

Główny wniosek z badania ewaluacyjnego przeprowadzonego na przełomie 2023 i 2024 r. wskazuje, że Program LIDER jako cieszący się od lat niesłabnącym zainteresowaniem ze strony młodych pracowników naukowych należy uznać za ważny instrument wsparcia i jego realizacja powinna być kontynuowana w kolejnych latach. Przeprowadzone badanie wskazuje jednak, że wyraźnie słabszy jest wpływ programu w obszarze wzmacniania kompetencji naukowców związanych z realizacją projektów o „progospodarczym” profilu, których wyniki mogłyby zostać wdrożone w praktyce. Wynikało to z niedostatecznego nacisku jaki w programie położony był na adresowanie deficytów wiedzy w tym zakresie, a także brak skutecznych mechanizmów stymulujących zaangażowanie przedstawicieli otoczenia gospodarczego w planowanie założeń i realizację projektów.

Badanie ewaluacyjne wykazało, że Program LIDER, ze względu na relatywnie duży dopuszczalny budżet projektu, jest wyjątkową okazją dla młodego naukowca na zrealizowanie złożonego planu badawczego w obszarze badań stosowanych i zdobycie doświadczenia w zarządzaniu stosunkowo licznym zespołem badawczym. Występowały jednak luki w wiedzy, które można zmniejszyć zwiększając zakres programu poprzez dodanie szkoleń dla laureatów i potencjalnych laureatów.

Należy podkreślić, że mechanizm dysponowania budżetem projektu przez laureata nie wpływa na mobilność międzyinstytucjonalną, ale pozwala na niezależność w tworzeniu planu badania i komponowania składu zespołu badawczego. Jest więc kluczowy dla usamodzielnienia się młodego naukowca jako badacza i zdobycie lepszej pozycji w jednostce macierzystej. Jednocześnie swoboda w budowie własnego zespołu badawczego i stosunkowo duży budżet projektu sprzyjają interdyscyplinarności projektu oraz zespołu i w konsekwencji mobilności interakcyjnej naukowców.

Badanie wskazuje, że uzyskanie dofinansowania nie ma istotnego wpływu na awans naukowy czy zwiększenie liczby publikacji laureatów. Konieczne jest zatem zindywidualizowane podejście do oceny sukcesu programu w kontekście różnorodnych aspektów rozwoju naukowego. Program we wcześniejszej formie nie przyczyniał się do wzrostu skali współpracy naukowców z otoczeniem gospodarczym, w tym dotyczącej wspólnej realizacji prac B+R. Rzeczywisty potencjał komercjalizacyjny wyników projektów wydaje się być niższy, aniżeli wynikający z ocen recenzentów. Równocześnie pełna ocena efektów programu na tym polu będzie możliwa w dłuższej perspektywie czasowej, gdy wyniki badań zostaną podniesione na wyższe poziomy gotowości technologicznej.

Biorąc pod uwagę fakt, że młodzi naukowcy stanowią znaczną grupę w środowisku naukowym oraz z uwagi na wskazane w badaniu ewaluacyjnym pozytywne efekty Programu LIDER kontynuacja Programu jest właściwa. Program został tak zmodyfikowany, aby wyeliminować lub znacząco ograniczyć negatywne efekty¹.

W ramach Programu LIDER UP sfinansowane zostaną szkolenia i mentoring potencjalnych Kierowników Projektów, następnie zostaną dofinansowane projekty obejmujące badania przemysłowe lub prace rozwojowe, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt. 2 lub ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a także prace przedwdrożeniowe, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy o NCBR. Katalog typów finansowanych prac będzie szczegółowo podany w regulaminie konkursu realizowanego w ramach programu.

Na realizację Programu LIDER UP planuje się przeznaczyć budżet w wysokości 100 mln zł na pierwszy konkurs. Budżet następnych konkursów będzie uzależniony od zapotrzebowania grupy docelowej i możliwości finansowych NCBR. Okres realizacji i monitorowania pierwszego konkursu w ramach programu obejmie lata 2025-2035 (włączając organizację konkursów w ramach programu, realizację wyłonionych projektów oraz monitoring i analizę ich efektów w okresie trwałości) z możliwością skrócenia lub wydłużenia tego okresu.

Konkursy będą ogłaszane co do zasady raz w roku. Pierwszy konkurs w zaktualizowanej wersji zostanie uruchomiony w 2025 roku. Będzie miał charakter pilotażowy i na bazie doświadczeń będą wprowadzone zmiany do założeń stanowiących podstawę kolejnych konkursów. Planowana długość I fazy szkoleniowej wynosi 6 miesięcy. Projekty badawcze realizowane w II fazie będą trwały od 12 miesięcy do 36 miesięcy (w uzasadnionych przypadkach do 48 miesięcy). Natomiast III faza przedwdrożeniowa potrwa trzy lata od zakończenia realizacji projektu. Szczegółowy harmonogram realizacji poszczególnych etapów programu zostanie określony w dokumentacji konkursowej.

Program LIDER UP przewiduje wsparcie młodych naukowców poprzez zorganizowanie szkoleń przygotowujących do zaplanowania i realizacji projektu, poprzez przyznanie środków finansowych na realizację projektu B+R obejmujących badania przemysłowe i prace rozwojowe oraz udzielenie

¹ Raport końcowy z ewaluacji programu Lider - ocena skuteczności programu wsparcia rozwoju kadry naukowej EGO LB&E

wsparcia finansowego w formie sfinansowania działań przygotowujących do wdrożenia wyników badań przemysłowych i prac rozwojowych dla projektów o dużym potencjale wdrożeniowym.

2. Powiązanie z polityką innowacyjności lub innymi dokumentami strategicznymi krajowymi lub UE

Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce określa zasady funkcjonowania szkolnictwa wyższego oraz prowadzenia działalności naukowej, uwzględniając przy tym, że uczelnie oraz inne instytucje badawcze realizują misję o szczególnym znaczeniu dla państwa i narodu: wnoszą kluczowy wkład w innowacyjność gospodarki. Jednym z podstawowych zadań uczelni jest prowadzenie działalności naukowej, świadczenie usług badawczych oraz transfer wiedzy i technologii do gospodarki. W ww. ustawie wskazane jest również, że Rada Ministrów określa Politykę Naukową Państwa (PNP) dokument strategiczny, który wskazuje priorytety funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego i nauki, w tym także kierunki rozwoju dla podmiotów zajmujących się działalnością badawczo-rozwojową. Przyjęty przez Radę Ministrów dokument zawiera m.in. kierunki rozwoju dla podmiotów zajmujących się działalnością badawczo-rozwojową. Celem PNP jest stworzenie warunków do prowadzenia badań naukowych oraz prac rozwojowych i ułatwienie dostępu do wysokiej jakości kształcenia przyszłych pokoleń. Priorytety określone w tym dokumencie będą mieć również przełożenie na spójność, synergię i rozwój współpracy międzynarodowej w systemie szkolnictwa wyższego i nauki. Polityka Naukowa Państwa stanowi podstawę do realizacji programów strategicznych i rozwojowych państwa, musi promować rolę nauki i szkolnictwa wyższego, co przyczyni się do podniesienia ich prestiżu i zwiększenia zaufania społecznego do wyników badań naukowych. Optymalnemu wykorzystaniu potencjału polskiej nauki i szkolnictwa wyższego służą:

- priorytyzacja działań;
- stałe podnoszenie jakości kształcenia i prowadzenia badań naukowych;
- zwiększenie atrakcyjności kariery w systemie szkolnictwa wyższego i nauki;
- transfer wiedzy i technologii pomiędzy nauką a przemysłem i dążenie do niezależności technologicznej przez tworzenie polskiego „know-how”;
- wspieranie mobilności środowiska akademickiego;
- kreowanie i utrwalanie pozytywnego wizerunku polskiej nauki w świecie i wzmocnienie jej międzynarodowego oddziaływania.

Kontynuacja realizacji Programu LIDER wpisuje się w Politykę Naukową Państwa, wg której kluczową misją uczelni badawczych jest prowadzenie badań naukowych na najwyższym poziomie, a także kształcenie skierowane do najzdolniejszych studentów i doktorantów. Polski system szkolnictwa wyższego i nauki potrzebuje elitarnej grupy uczelni, które będą w stanie konkurować z najlepszymi ośrodkami akademickimi na świecie i będą przyciągać do Polski wybitnych badaczy².

W Strategii Narodowego Centrum Badań i Rozwoju zawarto zakładane kierunki działania. Są to przede wszystkim:

- wzmocnienie roli Centrum we wspieraniu realizacji kluczowych dla państwa strategicznych projektów i rozwoju nowoczesnych technologii oraz inicjowanie działań prowadzących do wzrostu innowacyjności;
- skoncentrowanie na perspektywicznych obszarach i dostosowanie oferty programowej do wyzwań społeczno-ekonomicznych oraz wypracowanie specjalizacji działania, położenie nacisku na komercjalizację wyników finansowanych prac B+I;
- zbudowanie mocnej pozycji NCBR w ekosystemie innowacji jako centrum kompetencji oraz ścieżek współpracy z innymi organizacjami w celu efektywnego wsparcia beneficjentów i komercjalizacji;

- wzmacnianie współpracy środowiska naukowego z biznesem;
- wzrost dojrzałości organizacyjnej;
- wykorzystanie synergii działań w organizacji w celu efektywnego wsparcia beneficjentów.

Program LIDER UP zmierza w tych samych kierunkach, szczególnie jeśli chodzi o efektywne wsparcie beneficjentów i komercjalizacji, wzmacniania współpracy naukowców z przedsiębiorcami i w kształtowaniu synergii działań.

Ponadto, zagadnienia związane ze wsparciem młodych naukowców oraz współpracą pomiędzy nauką i otoczeniem gospodarczym zostały uwzględnione również w wybranych dokumentach strategicznych kraju. W Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) pierwszy cel szczegółowy to „Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną”, w ramach którego w obszarze „Rozwój innowacyjnych firm” jednym z kierunków interwencji jest „Wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego w narodowym systemie innowacji” m.in. poprzez:

- Promowanie kultury przedsiębiorczości na uczelniach, wzmocnienie potencjału badawczego na uczelniach i silniejsze włączenie ich w system tworzenia innowacji.
- Promowanie mobilności (w tym międzynarodowej) osób między sektorami (nauka/biznes) i w ramach sektorów, zbilansowanie udziału w międzynarodowej cyrkulacji talentów (atrakcyjny rynek pracy, tworzenie miejsc o wysokiej wartości dodanej np. poprzez przyciąganie zagranicznych centrów B+R i zakładanie własnych jednostek przez polskie firmy), zapewnienie odpowiedniej podaży kadry B+R.
- Wprowadzenie zmian w systemie edukacji (w tym kształcenia i doskonalenia nauczycieli) ukierunkowanych na kształtowanie postaw i cech sprzyjających innowacyjności.
- Zwiększenie zaangażowania przedsiębiorców w system kształcenia pracowników dla sektorów o dużej intensywności wiedzy i techniki (w tym staże pracowników naukowych w firmach oraz przedstawicieli firm w jednostkach naukowo-badawczych).

W ramach obszaru „Kapitał ludzki i społeczny” wpływającego na osiągnięcie celów Strategii wskazano także kierunek interwencji „Lepsze dopasowanie edukacji i uczenia się do potrzeb nowoczesnej gospodarki” - zostało to rozwinięte w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030. Wśród zaplanowanych działań znalazły się m.in.:

- Poprawa innowacyjności kształcenia,
- Dopasowanie szkolnictwa wyższego do potrzeb nowoczesnej gospodarki - realizacja programów kształcenia dostosowanych do potrzeb rynku pracy, rozwijanie sieci współpracy między szkołami wyższymi a przedsiębiorcami i innymi podmiotami (np. NGO, partnerzy społeczni), szersze zaangażowanie praktyków w proces edukacyjny (np. w zakresie oferty dydaktycznej tworzonej i realizowanej wspólnie przez uczelnie i przedsiębiorców), realizacja wdrożeniowej ścieżki kariery akademickiej (doktoraty wdrożeniowe), wsparcie kół naukowych, ewaluacja efektów kształcenia w kontekście powiązania z potrzebami gospodarki, udział studentów w wysokiej jakości programach stażowych i praktykach zawodowych, wdrożenie programu studiów podyplomowych w zakresie zarządzania rehabilitacją.
- Umiędzynarodowienie i otwarcie polskich szkół wyższych na innowacje.

W Strategii Produktywności 2030 zidentyfikować można dwa obszary korespondujące z tematyką Programu. Pierwszy to:

„II. Praca i kapitał ludzki w ramach którego określono kierunek interwencji II.1. Dostosowanie kompetencji do wyzwań przyszłości, a w nim następujące działania:

- II.1.2. Rozwój kształcenia zawodowego na potrzeby przemysłu przyszłości - W nowym modelu kształcenia zawodowego nacisk będzie położony na wzmocnienie współpracy i partycypacji pracodawców, w tym m.in. w kształtowaniu propozycji programów nauczania. Zapotrzebowanie na kreatywną kadrę o bardzo wysokich kompetencjach będzie się wiązać z przygotowaniem jej do aktualnych i przyszłych potrzeb, a to wymusza aktualizację treści kształcenia pod kątem wyzwań związanych z cyfrową transformacją przemysłu. System edukacji i rozwoju umiejętności powinien być na tyle elastyczny, aby pozwalał na szybkie reagowanie na zapotrzebowanie gospodarki na konkretne umiejętności.
- II.1.3. Kształtowanie zdolności menedżerskich do zarządzania innowacjami w przedsiębiorstwach - Dla rozwoju innowacji duże znaczenie odgrywa wzmocnienie współpracy pomiędzy sektorami nauki i przedsiębiorstw. W jej stymulowaniu ważne jest zaprojektowanie odpowiednich narzędzi wspierających rozwój kompetencji pracowników podmiotów z otoczenia biznesu, zwłaszcza systemu szkolnictwa wyższego i nauki, w zakresie zarządzania innowacjami.”

Kolejny obszar w SP2030 to:

„V. Wiedza, z którym powiązany jest cel szczegółowy “Wzrost intensywności wykorzystania wiedzy i technologii w gospodarce.” Akumulacja i rozwój wiedzy jest czynnikiem koniecznym do budowy nowoczesnej gospodarki w warunkach wyzwań rozwojowych i makrotrendów opisanych w Strategii. Dotyczy on zarówno procesu wytwarzania, rozprzestrzeniania i wykorzystywania wszelkich efektów prac naukowych, jak i zagadnień takich, jak innowacyjność, badania i rozwój czy technologie. Dużą rolę w tworzeniu nowej wiedzy powinno odgrywać wykorzystanie podejścia wielosektorowego (ang. multi-actor approach). W tak prowadzonych pracach od samego początku biorą udział końcowi użytkownicy i praktycy z sektora prywatnego razem z naukowcami. Wspólnie dostarczają oni gotowych do wdrożenia rozwiązań problemów, napotykanych wcześniej w praktyce gospodarczej.

Obszar Wiedza został podzielony na dwa kierunki interwencji, a tematyka Programu wpisuje się w V.2. Poprawa procesu dyfuzji wiedzy. W najbardziej podstawowym aspekcie dyfuzja dotyczy przepływu wiedzy pomiędzy przedsiębiorstwami, jednak w analizowanym zakresie programu istotniejszy jest drugi wymiar dyfuzji wiedzy określony w strategii - wymiana pomiędzy sektorem przedsiębiorstw i sektorem nauki, która w Polsce wymaga znaczącej poprawy. Interakcje zachodzące między tymi sektorami wydatnie wpływają na innowacyjność i konkurencyjność gospodarki. W warunkach burzliwego rozwoju technologicznego konieczne jest zwiększenie transferu wiedzy w tych sektorach, generowanej przez intensywną i trwałą kooperację pomiędzy autorami a odbiorcami rozwiązań innowacyjnych, opierającą się na partnerstwie, otwartości i zaufaniu. Taka współpraca przyczynia się do osiągania rezultatów często niedostępnych dla pojedynczych podmiotów. Dotychczasowa słabość tego procesu w Polsce wskazuje na potrzebę stworzenia mobilizującego do współpracy systemu zachęt ze strony państwa. Wielu przedsiębiorstwom, zwłaszcza małym i średnim, bez korzystania z wyników badań i kompetencji sektora nauki trudno będzie wytwarzać zaawansowane i złożone produkty lokujące się blisko granicy technologicznej. Z kolei świat nauki bez współpracy z przedsiębiorstwami będzie skupiony przede wszystkim na badaniach podstawowych. W ramach tego kierunku interwencji wskazano następujące działania:

- V.2.1. Wzmocnienie współpracy pomiędzy sektorami nauki i przedsiębiorstw - wpływ na poziom innowacyjności i tempo rozwoju gospodarki. Wpływ ten polega przede wszystkim na:
 - tworzeniu nowej wiedzy oraz własności intelektualnej, która może znaleźć praktyczne zastosowanie,

- o rozwoju kompetencji środowiska nauki – studentów, doktorantów i pracowników naukowych,
- o oferowaniu usług badawczych i prowadzeniu wspólnych projektów z partnerami zewnętrznymi, w tym przede wszystkim z przedsiębiorstwami,
- o tworzeniu tzw. firm odpryskowych, których zadaniem jest komercjalizacja nowej wiedzy.

Aby zwiększyć wzajemny transfer wiedzy pomiędzy wspomnianymi sektorami, należy położyć większy nacisk na dofinansowywanie projektów wspólnych ukierunkowanych na prowadzenie prac B+R, a także wsparcie wdrożeń wyników badań naukowych i prac rozwojowych. Ważną rolę odgrywa również sieciowanie potencjalnych partnerów dzięki funkcjonowaniu formalnych i nieformalnych grup łączących przedsiębiorców z naukowcami. W działania takie wpisuje się również wspieranie projektów realizowanych przez grupy operacyjne na rzecz innowacji EPI (ang. European Partners for Innovations) oraz wspieranie tworzenia takich partnerstw w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Kolejnym istotnym elementem jest wspieranie mobilności kadry instytucji naukowych i firm, tak by naukowcy przechodzili do sektora przedsiębiorstw, a doświadczeni managerowie i specjaliści zasilali sektor nauki.

- V.2.2. Zwiększenie potencjału podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, w szczególności instytutów Sieci Badawczej Łukasiewicz oraz tworzenie związków tych podmiotów.

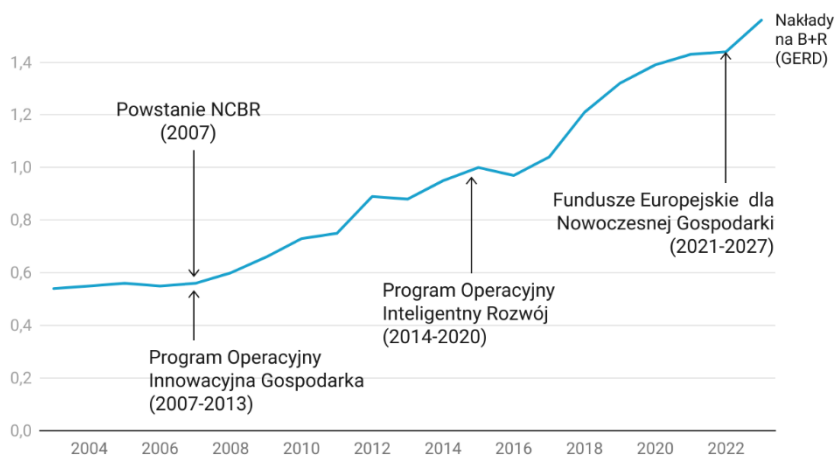
Tematyka Programu LIDER UP jest również zgodna z dokumentami strategicznymi na poziomie europejskim, takimi jak Europejski Obszar Edukacji czy Europejska strategia na rzecz szkół wyższych, w których znaleźć można działania mające na celu wzmacnianie współpracy z otoczeniem gospodarczym poprzez rozwój partnerstw publiczno–prywatnych, transfer wiedzy oraz angażowanie sektora biznesowego w projekty badawcze i innowacyjne inicjatywy. W szerszym, globalnym kontekście (np. w dokumentach rekomendowanych przez UNESCO lub w ramach międzynarodowych strategii umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego) również pojawiają się odwołania do konieczności współpracy pomiędzy światem nauki a sektorem gospodarczym. Choć często obejmują one szerszy kontekst umiędzynarodowienia, ich fundamentem jest przekonanie, że: "budowanie partnerstw między instytucjami naukowymi a środowiskiem biznesowym jest warunkiem transferu wyników badań do praktyki gospodarczej oraz podnoszenia jakości kształcenia i innowacyjności."

3. Diagnoza sytuacji w obszarach nauki i gospodarki objętych programem

Polski sektor B+R od 20 lat ulega znaczącym przemianom polegającym na wzroście jego znaczenia w gospodarce Polski widocznym szczególnie w poziomie nasycenia gospodarki Polski badaniami. W 2003 roku wskaźnik mierzący udział nakładów na B+R (GERD) w PKB wynosił 0,54%. Do 2023 roku zwiększył się trzykrotnie - do 1,56% PKB, po raz pierwszy w historii przekraczając 1,5% PKB.

Nakłady na B+R w Polsce

w latach 2003-2023 (% PKB)

Źródło: BDL GUS • Narzędzie: Datawrapper

Pomimo znacznego wzrostu nie udało się osiągnąć zakładanych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju 1,7% PKB w 2020 roku. Polska choć w 2023 roku lokowała się powyżej krajów Europy Południowej: Hiszpanii (1,49% PKB), Włoch (1,31% PKB), czy Grecji (1,49% PKB), to przy utrzymaniu obecnego trendu do średniej europejskiej (2,22% PKB w 2023 roku) dojdzie dopiero w 2030 roku. Choć dystans do średniej europejskiej w ostatnich latach został znacząco zredukowany, to nadal jest to poziom odległy od nakładów ponoszonych w krajach takich jak Szwecja (3,57% PKB), Belgia (3,32% PKB), Austria (3,29% PKB) czy Niemcy (3,11% PKB).

Pozycja Polski w rankingach innowacyjności

na świecie (wg globalnego indeksu innowacyjności - GII) i w EU-27 (wg europejskiej tablicy wyników innowacyjności - EIS)

● Global Innovation Index

● European Innovation Scoreboard

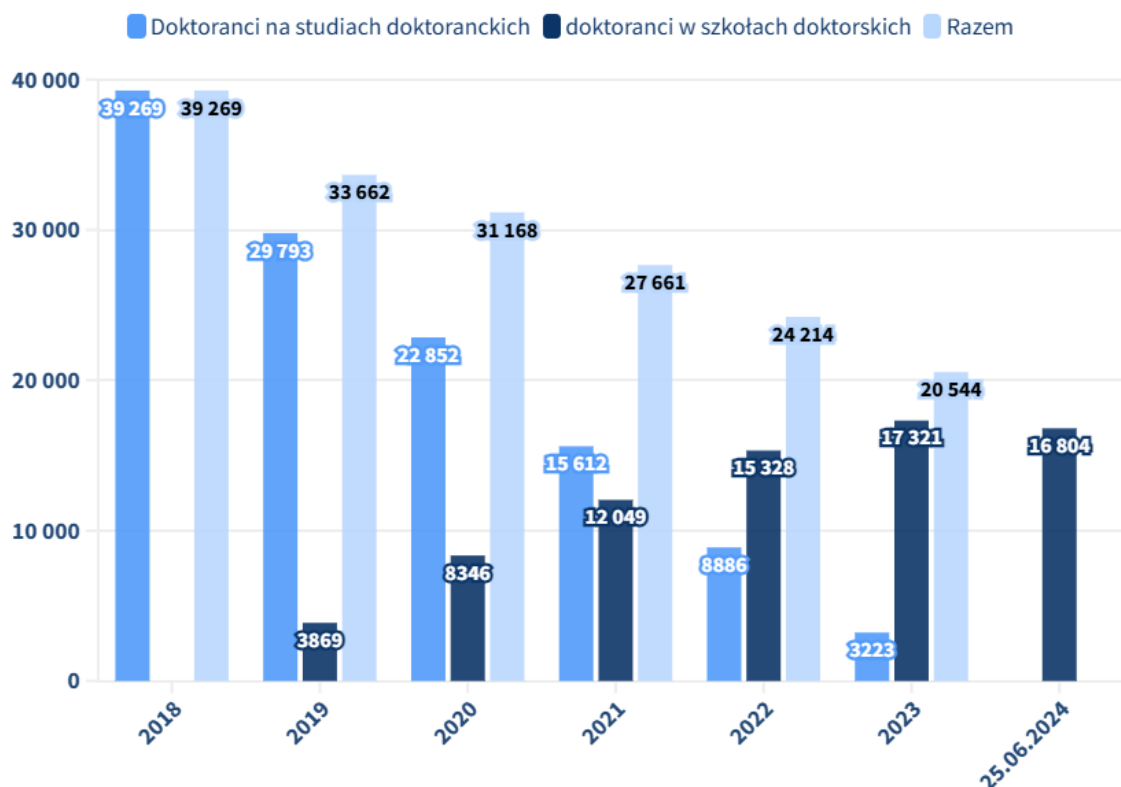
Rok zgodnie z rokiem publikacji raportu. Pozycja Polski w EIS w rankingach sprzed 2020 roku dostosowana do EU-27.

Wykres: NCBR • Źródło: Global Innovation Index 2008-2024, European Innovation Scoreboard (Innovation Union Scoreboard) 2009-2024 • Narzędzie: Datawrapper

Pomimo znacznej zmiany jaka zaszła w B+R w Polsce w przeciągu 20 ostatnich lat Polska nadal zajmuje stosunkowo niskie miejsca w rankingach innowacyjności. W globalnym indeksie innowacyjności (Global Innovation Index) Polska w 2024 zajmuje 40 miejsce na świecie. Pozycja ta pozostaje w zasadzie taka sama od 2016 roku. W Europejskiej Tabeli Wyników Innowacyjności (European Innovation Scoreboard) Polska w 2024 roku zajmuje 23 miejsce na 27 państw Unii Europejskiej. Pozycja ta od lat pozostaje w zasadzie niezmienna, choć szczegółowe miary oraz tzw. wskaźnik syntetyczny (Summary Innovation Index) pokazują względny postęp. Jednak o ile pod względem wskaźników dotyczących B+R składających się na rankingi Polska nie wypada źle, to np. we wskaźniku składowym dotyczącym współpracy nauki z biznesem Polska lokuje się bardzo nisko (77 miejsce na świecie).

W kontekście programu LIDER UP niepokojącym trendem jest także zauważalny spadek kształcenia na studiach III stopnia jaki ma miejsce od 2018 roku. Liczba doktorantów kształcących się na studiach doktoranckich w 2018 roku wynosiła 39 tys. osób podczas gdy w 2023 roku w szkołach doktorskich i na studiach doktoranckich łącznie uczyło się 20,5 tys. osób.

Liczba doktorantów w Polsce w latach 2018–2023*

*Szkoły doktorskie zostały utworzone w roku 2019 i stopniowo zastępują dawne studia doktoranckie.

Źródło: Opracowanie Demagog.org.pl na podstawie danych GUS za lata 2018–2022 i odpowiedzi MNiSW na wniosek o dostęp do informacji publicznej

DEMAGOG

Pomimo niekorzystnego trendu, biorąc pod uwagę prawną definicję młodego naukowca (definicją osoba prowadząca działalność naukową, która jest doktorantem lub nauczycielem akademickim bez tego stopnia, przygotowuje rozprawę doktorską w trybie eksternistycznym i nie posiada stopnia albo posiada stopień doktora, od uzyskania którego nie upłynęło 7 lat³) to w Polsce niemal co trzeci badacz zatrudniony w instytucjach naukowych w 2022 roku zaliczany był do tej grupy⁴. Grupa ta jest także aktywna badawczo – przypada na nią 28% publikacji sprawozdanych w systemie PBN w latach 2018–2022.

Badanie ankietowe przeprowadzone wśród wnioskodawców skutecznych i nieskutecznych programu Lider (n=577) pozwoliło zidentyfikować istotne potrzeby wsparcia młodych naukowców, szczególnie w kontekście przechodzenia od badań podstawowych do badań stosowanych. Respondenci wskazali na kilka kluczowych wyzwań, które wymagają wsparcia. Przede wszystkim, 62% respondentów zwróciło uwagę na biurokratyczne ograniczenia utrudniające wdrażanie wyników badań. Te ograniczenia mogą dotyczyć procedur administracyjnych, związanych z wypełnianiem skomplikowanych formularzy i prowadzeniem dokumentacji, zapoznawania się (często po raz pierwszy) z regulacjami prawnymi związanymi z komercjalizacją oraz z uczelnianymi zasadami, a czasem ustalania kto ma prawa do wyników badań i w jakich udziałach. Na biurokratyczne podejście uczelni do zarządzania projektami nakładają się wymogi NCBR. Dotyczy to także dotyczące sprawozdawczości projektowej, kwalifikowalności wydatków itp. Oznacza to, że istnieje potrzeba uproszczenia procedur i regulacji administracyjnych, które często stanowią barierę dla skutecznego przekształcania badań naukowych w praktyczne rozwiązania, na przykład poprzez redukcję wymaganych dokumentów, szersze zastosowanie rozliczania „ryczałtowego”. Prawie połowa (48%) doświadcza trudności w

identyfikowaniu partnerów biznesowych do współpracy. Wynika to z tego, że młodzi naukowcy nie mają odpowiedniego rozpoznania rynku, a czasem nie odnajdują wewnętrznej motywacji do tego, żeby wychodzić poza sferę swoich badań, w których się specjalizują i próbować rozwijać wyniki w celu ich sprzedaży. W wywiadach wśród beneficjentów pojawiały się wyraźnie komunikowane potrzeby dotyczące zapewnienia wsparcia w tym zakresie, np. zatrudnienie w projekcie osób, które mogłyby przejąć kontakty z biznesem, mające doświadczenie zarządcze i marketingowe, znające specyfikę branży, w której realizowany jest projekt. Taka osoba, w ścisłej współpracy z kierownikiem projektu, mogłaby zajmować się wyszukiwaniem potencjalnych nabywców technologii. Zwrócono też uwagę na niedostateczne finansowanie na badania stosowane (46%), a w szczególności na kontynuację badań (stworzenie prototypów) po zakończeniu projektu w ramach programu LIDER.

Z badania wyłania się potrzeba kompleksowego wsparcia dla młodych naukowców - powinno ono obejmować zarówno aspekty finansowe, jak i edukacyjne, a także przejęcie od kierowników projektów znacznej części obowiązków administracyjnych i wsparcie ich przez doświadczonych osoby w procesie komercjalizacji osiągnięć naukowych. Kwestia nadal pozostaje istotna: ewaluacja dotychczasowej formuły Programu LIDER wskazała, że doświadczenie aplikujących we współpracy z sektorem gospodarki przed złożeniem wniosku było relatywnie wysokie, choć aplikujący rzadko koordynowali projekt, którego wyniki zostały skomercjalizowane. Tylko dla 49% badanych źródłem inspiracji przy formułowaniu problemu badawczego stanowiącego przedmiot wniosku aplikacyjnego były kontakty z przedsiębiorcami – potencjalnymi adresatami wyników badań. Firmy uczestniczyły w 61% projektów, aczkolwiek tylko w 12% ich zaangażowanie dotyczyło istoty projektu tj. realizacji prac B+R. W świetle celów programu skalę współpracy z firmami oraz jej charakter można uznać za niesatysfakcjonującą.

Najbardziej istotnym aspektem wsparcia jest dostęp do finansowania na projekty badawcze o zastosowaniu praktycznym, co zostało wyrażone przez 70% respondentów. To wskazuje na potrzebę zapewnienia odpowiednich źródeł finansowania dla badań stosowanych, które często wymagają inwestycji i eksperymentów w celu wdrożenia wyników. Możliwość współpracy z przemysłem i sektorem prywatnym została uznana za niezwykle istotną przez 67% uczestników badania. Oznacza to, że istnieje potrzeba stworzenia mechanizmów ułatwiających nawiązywanie partnerstw i transfer wiedzy między środowiskiem akademickim a sektorem biznesowym. Choć mentoring i doradztwo ze strony naukowców doświadczonych w badaniach stosowanych zgłosiła ok. jedna trzecia respondentów, to przy odpowiednim ukierunkowaniu takiego mentoringu, wprowadzenie tego rozwiązania może pomóc w nawiązaniu i utrzymaniu współpracy z biznesem, który powinien przejąć finansowanie przechodzenia na najwyższy poziom gotowości technologicznej.

Pomimo obserwowalnego znacznego postępu w ostatnich latach obszar B+R w Polsce nadal wymaga wsparcia publicznego. Szczególnym przedmiotem troski i jednym z ważniejszych wyzwań rozwojowych w Polsce pozostaje właśnie współpraca na linii biznes-nauka i związana z tym komercjalizacja wyników badań naukowych. W przypadku młodej kadry naukowej bardzo istotne - zwłaszcza w świetle zmniejszającej się liczby doktorantów - jest wspieranie młodych naukowców na wczesnych etapach kariery naukowej i budowanie atrakcyjności wyboru takiej ścieżki zawodowej. Poza wsparciem finansowym istotne jest stymulowanie wzrostu jakości i efektywności badań młodych naukowców np. poprzez programy poprawiające wzrost kompetencji, takich jak umiejętność samodzielnego planowania, realizacji innowacyjnych projektów badawczych o potencjale wdrożeniowym i komercjalizacyjnym.

W kontekście podanych informacji niezmiernie ważne jest kontynuowanie działań zmierzających do wsparcia młodej kadry naukowej oraz budowania zdolności do konkurencyjności o środki finansowe na badania, poprawę kompetencji w zarządzaniu projektami, nabywaniu umiejętności w samodzielnym kierowaniu prowadzonymi badaniami, a także w budowaniu porozumienia i współpracy z innymi sektorami.

Do najważniejszych potrzeb młodych naukowców, szczególnie w kontekście przechodzenia od badań podstawowych do badań stosowanych należą: **finansowanie badań stosowanych, pomoc w identyfikowaniu partnerów biznesowych do współpracy, uproszczenie biurokratycznych procedur związanych z wdrażaniem wyników badań, a także szkoleń i doradztwa w procesie komercjalizacji.**

Program LIDER wychodzi naprzeciw tak sformułowanym potrzebom poprzez wsparcie realizacji własnych projektów badawczych przez młodą, rozpoczynającą karierę, kadrę naukową wspieranie mobilności międzysektorowej i międzyuczelnianej, a także stwarzanie warunków do tworzenia własnych zespołów naukowych. Umożliwia realizację i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w gospodarce, a także wypracowywanie rozwiązań pozwalających na budowanie lepszej współpracy między nauką i otoczeniem gospodarczym. Należy podkreślić, że pozwala on również na budowanie nowej platformy współpracy i wdrożenie rozwiązań o potencjale komercjalizacyjnym, innowacyjnym i umożliwiającym postęp w różnych dziedzinach nauki i przemysłu.

Program w znacznym stopniu odpowiada na potrzeby odbiorców. Dostarcza bowiem wielu form wsparcia uznanych przez młodych naukowców za najważniejsze w rozwoju kariery naukowej, a przede wszystkim jest to jedno z nielicznych źródeł finansowania projektów badawczych dostępnych dla młodych naukowców. Biorąc pod uwagę informacje szczególnie w zakresie tempa wzrostu nakładów wewnętrznych na badania B+R, wyniki osiągane przez polskie uczelnie jak również liczbę cytowań, a także wysoki udział osób zatrudnionych w działalności B+R w uczelniach wyższych, który nie przekłada się póki co na poziom produktywności naukowej zarówno w kontekście ilości, jak i jakości publikacji w renomowanych czasopismach, wskazane jest kontynuowanie wspierania młodych naukowców poprzez środki finansowe pochodzące z Programu LIDER.

Indywidualne granty B+R są powszechną praktyką stosowaną aby udzielać wsparcia młodym naukowcom. Na poziomie europejskim udzielane są np. przez ERC (European Research Council – Europejską Radę Nauki), a w Polsce przez MNiSW (np. program Luventus Plus), w przypadku konkursów i programów z zakresu badań podstawowych w Narodowe Centrum Nauki (Program PRELUDIUM, Program SONATA dla osób posiadających stopień naukowy doktora, SONATA BIS, którego celem jest powołanie nowego zespołu naukowego), Fundacja na rzecz Nauki Polskiej (Program Start). Za mocną stroną programu Lider należy uznać to, że jest to unikatowy w skali Polski program wsparcia skierowany do młodych naukowców w zakresie badań aplikacyjnych.

Dotychczasowa realizacja programu tylko częściowo przyczyniała się do podnoszenia kompetencji młodych naukowców w realizacji projektów z szansą na wdrożenie ich wyników. Wynikało to głównie z tego, że dla liderów projektów naukowy aspekt projektu był najważniejszy. Jednocześnie aż 95% z nich twierdziło, że jest lepiej przygotowana do przyszłej realizacji projektów ukierunkowanych na wdrożenie (learning by doing). Podobna sytuacja występowała w zakresie stymulowania współpracy naukowców – pomimo tego, że udział przedsiębiorstw w realizacji prac B+R był niski, to 85% liderów deklaroowało, że dzięki realizacji projektu łatwiej taką pracę będzie im nawiązać w przyszłości.

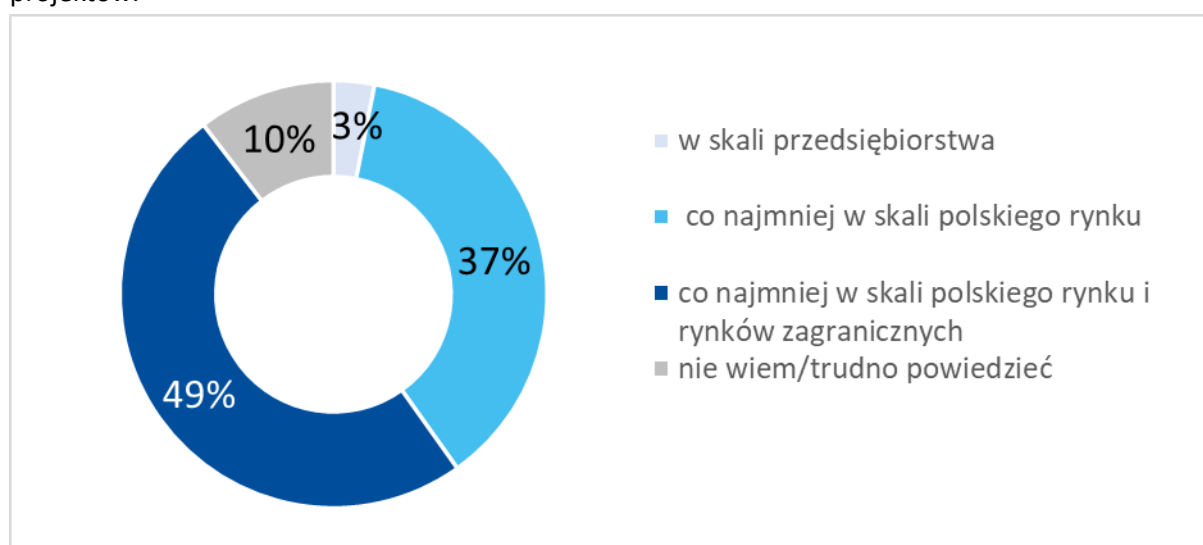
Program choć dotychczas w ograniczonym stopniu wspierał transfer technologii, to w zakresie nauk aplikacyjnych oferuje znaczące wsparcie finansowe, które umożliwia młodym naukowcom realizację

ambitnych projektów badawczych. Swoboda w budowie własnego zespołu badawczego i stosunkowo duży budżet projektu sprzyjają interdyscyplinarności projektu oraz zespołu i w konsekwencji mobilności interakcyjnej naukowców. Program sprzyja usamodzielnieniu się młodego naukowca jako badacza i zdobyciu lepszej pozycji w jednostce macierzystej.

Program przyczynia się do zmniejszania bariery pomiędzy nauką a biznesem. 49% laureatów programu konsultowało założenia projektu z przedsiębiorstwami, 61% projektów było z udziałem przedsiębiorstw, a w 12% projektów przedsiębiorstwa angażowały się w prace B+R. Gospodarcze efekty realizacji projektów są niewielkie pod względem przychodów z komercjalizacji wyników prac B+R - zakończyło się nią 20% projektów.

Badanie programu wskazało, że przyczyniał się do tworzenia własnych zespołów naukowych i realizacji pomysłów badawczych przez młodych naukowców na początkowym etapie kariery naukowej, a także przyczyniał się do podnoszenia kompetencji młodych naukowców w obszarze zarządzania i kierowania zespołem badawczym. Program pomógł w publikowaniu i promocji wyników badań w przypadku 61% beneficjentów i umożliwił uczestnictwo w konferencjach naukowych w przypadku 71% beneficjentów. Z wywiadów wynika, że te aspekty są szczególnie istotne dla młodych naukowców w rozwoju kariery. Z deklaracji respondentów wyrażonych w badaniu ankietowym wynika, że w momencie zakończenia realizacji projektu jego rezultaty charakteryzowały się/będą się charakteryzować w niemal połowie przypadków innowacyjnością co najmniej w skali polskiego rynku i rynków zagranicznych.

Deklaracje kierowników projektów nt. poziomu innowacyjności rozwiązań stanowiących przedmiot projektów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet wśród beneficjentów (N=259)

Wyniki ocen ekspertów i deklaracje beneficjentów wskazujące na wysoki poziom innowacyjności opracowanych rozwiązań znajdują potwierdzenie w danych dotyczących wpływu projektów na rozwój karier naukowych liderów mierzonych m.in. aktywnością publikacyjną czy patentową. Wysoki poziom innowacyjności nie jest jednak gwarantem komercjalizacji wyników badań. Wyniki średnio co piątego projektu, spośród tych których realizacja została już zakończona, zostały skomercjalizowane. Głównym powodem braku komercjalizacji jest krótki czas jaki upłynął od zakończenia realizacji projektu.

Charakterystyczne są bardzo niskie przychody jakie jednostki naukowe uzyskiwały z tytułu komercjalizacji. W żadnym przypadku nie przekroczyły one kwoty zainwestowanej w projekt. Nierzadko wynosiły kilkanaście-kilkadziesiąt tysięcy złotych.

Tylko 29% tych beneficjentów, którzy nie skomercjalizowali jeszcze wyników przeprowadzonych prac ocenia, że szanse na dokonanie komercjalizacji w ciągu dwóch lat od zakończenia realizacji projektu są wysokie lub bardzo wysokie.

Kluczowymi czynnikami ryzyka, które mogą utrudnić lub uniemożliwić komercjalizację są: brak środków finansowych na kontynuację prac B+R celem doprowadzenia ich do etapu, na którym będą nadawały się do wdrożenia oraz brak po stronie potencjalnych klientów środków finansowych na nabycie praw do wyników badań lub wykorzystanie ich w praktyce.

Dotychczasowa realizacja projektów generowała także nieprzewidziane dodatkowe pozytywne efekty Projektu. Zauważyło je 16% respondentów. Dotyczą one najczęściej dodatkowych, nieplanowanych wyników przeprowadzonych badań (40% tych, co zauważyli pozytywne efekty dodatkowe), które albo mają potencjał do komercjalizacji (38%) lub stały się punktem wyjścia nowego projektu badawczego (5%). Drugim najczęściej wskazywanym nieprzewidzianym efektem dodatkowym była zwiększona rozpoznawalność w środowisku naukowym (33%).

Program Lider jest kompleksowym programem budowy potencjału polskiej kadry naukowej, który pozwala na rozwój przyszłych kadr realizujących projekty B+R o charakterze wdrożeniowym. W przypadku NCBR programy tego typu mają przede wszystkim charakter uzupełniający w stosunku do oferty programowej Centrum i mają przygotować potencjalnych aplikujących oraz kierowane przez nich zespoły badawcze do realizacji większych i bardziej złożonych projektów. Pozostałe programy o charakterze wsparcia indywidualnego mają zawężony charakter i realizują inne cele. To Norweski Mechanizm Finansowy – Small Grant Scheme – to konkurs przeznaczony dla kobiet reprezentujących określone grupy nauk. Z kolei „Przyszłościowe technologie dla obronności” to program przeznaczony dla młodych naukowców, ograniczony tematycznie do wskazanych obszarów istotnych dla sił zbrojnych i służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo. Odbyły się w jego ramach dwa konkursy (2016, 2018).

Program Lider cieszy się popularnością wśród młodych naukowców. W naborach złożono łącznie 3562 wnioski, z których dofinansowanie otrzymało 630. Tym samym wskaźnik sukcesu, rozumiany jako liczba dofinansowanych projektów do złożonych wyniósł 17,7%. Dodatkowo w ostatnich latach można zaobserwować trend zwiększania się liczby wnioskodawców w stosunku do roku poprzedniego - w 2024 roku 392 badacze zgłosiło się ze swoimi pomysłami na projekt. Jest to największa liczba wnioskodawców od 2015 roku. Wskazuje to, że co do zasady, formuła programu LIDER nadal jest aktualna.

4. Cel główny oraz cele szczegółowe

Celem głównym Programu LIDER UP jest wsparcie rozwoju kadry naukowej, w szczególności przez finansowanie programów adresowanych do młodych naukowców w rozumieniu art. 360 ust. 2 i 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zmierzających do podnoszenia kompetencji w szczególności w zakresie samodzielnego planowania, zarządzania oraz kierowania zespołem badawczym, poprzez realizację projektów badawczych, które posiadają potencjał wdrożeniowy i których wyniki będą mieć zastosowanie praktyczne.

Cel główny będzie realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Poszerzenie kompetencji młodych naukowców w samodzielnym planowaniu, zarządzaniu i kierowaniu własnym zespołem badawczym oraz realizacja projektów badawczych posiadających potencjał wdrożenia w gospodarce lub ich wyniki będą mieć zastosowanie praktyczne;
2. Stymulowanie współpracy naukowców z przedsiębiorstwami, poprzez umożliwienie realizacji badań o potencjale komercjalizacyjnym i wdrożeniowym;
3. Stymulowanie współpracy międzynarodowej.

5. Zakres tematyczny Programu

W zakresie tematycznym Programu mieszczą się wszystkie dziedziny nauki.

6. Określenie sposobu interwencji, w tym zwłaszcza szczegółowych warunków realizacji projektów w ramach programu, adekwatnych do celu głównego i celów szczegółowych

System realizacji Programu będzie się opierał na zasadach określonych w regulaminie konkursu i procedurach obowiązujących w NCBR i będzie obejmował następujące fazy:

- I. Faza szkoleniowo – mentoringowa polegająca na finansowaniu szkoleń dla młodych naukowców realizowana będzie w trybie zadania zleconego przez MNiSW, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o NCBR.
- II. Faza projektowa polegająca na finansowaniu projektów i zarządzaniu nimi w sposób zapewniający osiągnięcie celów oraz zgodność z harmonogramem i planem finansowym, realizowana na podstawie art. 30 ust. 2 i zgodnie z art. 36 ust. 1 i nast. ustawy o NCBR.
- III. Faza przedwdrożeniowa polegająca na wspieraniu prac przedwdrożeniowych projektów o największym potencjale wdrożeniowym realizowana w trybie zadania zleconego przez MNiSW, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o NCBR.

AD. I. FAZA SZKOLENIOWO-MENTORINGOWA

Celem fazy jest podniesienie kompetencji Kierowników Projektów, szczególnie w zakresie samodzielnego planowania, zarządzania i kierowania własnym zespołem badawczym oraz realizacji projektów badawczych posiadających potencjał wdrożenia w gospodarce. Polega na przeprowadzeniu programu szkoleniowego, uruchomieniu i administrowaniu procesem indywidualnego rozwoju uczestników fazy, obejmującego również oprócz szkoleń, coaching i mentoring z osobami m.in. posiadającymi doświadczenie w biznesie, a także w komercjalizacji badań naukowych. Obsługa tej fazy zostanie powierzona przez NCBR zewnętrznemu operatorowi.

Uczestnik będzie przechodził przez cykl szkoleń stacjonarnych lub online, w następujących obszarach tematycznych:

1. Przedsiębiorczość, kreatywność i nastawienie na klienta.
2. Zarządzanie projektem.
3. Komercjalizacja badań naukowych.
4. Budowanie efektywnych zespołów w badaniach i w start-upie.
5. Autoprezentacja i prezentacja wyników badań.
6. Marketing i Biznes Development.

W fazie przeprowadzony będzie otwarty nabór do fazy przez NCBR. Do uczestnictwa zakwalifikowana zostanie określona liczba uczestników wg listy rankingowej po pozytywnej ocenie formularza rekrutacyjnego z minimalnym progiem punktowym. Przeprowadzenie szkoleń zostanie powierzone podmiotowi specjalizującemu w przeprowadzaniu tego typu szkoleń, wybranemu w drodze zamówień

publicznych. Każdy z uczestników będzie przechodził ww. szkolenia na podstawie podpisanej umowy z operatorem wyłonionym w drodze zamówień publicznych.

Mentoring będzie polegał na indywidualnej pracy Lidera z osobą, która osiągnęła sukces w komercjalizacji wyników badań lub innym obszarze zidentyfikowanym jako pole rozwoju danego uczestnika (np. zarządzanie START-upem, osiągnięcia w badaniach naukowych, ich upowszechnianie, rozwijanie, sprzedaż poza obszarem merytorycznym projektu).

O pozytywnym zakończeniu fazy i realizacji umowy zawartej po przeprowadzeniu wyboru Liderów pomiędzy młodym naukowcem a firmą szkoleniową, będzie informować w raporcie ta firma.

AD. II. FAZA PROJEKTOWA

W tej fazie zostanie przeprowadzony konkurs, do którego będą mogli przystąpić wyłącznie uczestnicy I fazy Programu, którzy zgodnie z informacją otrzymaną od firmy szkoleniowej ukończyli program szkoleniowy. Złożone w konkursie wnioski (w systemie LSI) będą podlegały ocenie formalnej (wstępnej), po której zostanie opublikowana lista wniosków zakwalifikowanych do oceny merytorycznej. Ocena merytoryczna będzie przeprowadzana przez panel składający się z ekspertów, zakończy się sporządzeniem listy rankingowej. Wnioski ocenione pozytywnie to te, które uzyskają pozytywny wynik w kryteriach dostępu i osiągną minimalną liczbę punktów. Do dofinansowania rekomendowane będą wnioski ocenione pozytywnie i mieszczące się w alokacji przeznaczonej na dany konkurs.

Po ocenie, w przypadku projektów rekomendowanych do otrzymania finansowania zostanie podpisana Umowa trójstronna pomiędzy Kierownikiem Projektu, Jednostką naukową a NCBR.

AD.III. FAZA PRZEDWDROŻENIOWA

Celem fazy jest wsparcie projektów posiadających największy potencjał wdrożeniowy. W ramach fazy przekazywane będzie dofinansowanie do prac przedwdrożeniowych uczestnikom II fazy, których raporty końcowe zostały pozytywnie ocenione. Zostanie z góry określona alokacja na fazę. Nabór będzie przeprowadzany w sposób ciągły.

Okres realizacji szkoleń w I fazie powinien trwać maksymalnie 6 miesięcy. Okres realizacji projektu w trakcie fazy II nie może być krótszy niż 12 miesięcy i dłuższy niż 36 miesięcy. W uzasadnionych przypadkach, możliwe jest wydłużenie okresu realizacji projektu o 12 miesięcy, bez zwiększania kwoty przyznanych środków finansowych. Natomiast okres na wykorzystanie środków przekazywanych na prace przedwdrożeniowe (faza III) to czas od zakończenia projektu do złożenia raportu z wykorzystania wyników projektu, tj. 3 lata.

Finansowanie do 100% kosztów kwalifikowalnych projektu, wypłacane będzie w transzach. Finansowanie przekazywane jest Jednostce w transzach w formie zaliczek wypłacanych w wysokości określonej w Harmonogramie Płatności, na podstawie złożonych przez Kierownika Projektu i zaakceptowanych przez Centrum Wniosków o płatność.

Typ projektów/prac B+R	I faza Sfinansowanie programu szkoleniowego, obejmującego również mentoring
	II faza Dofinansowanie projektów obejmujących badania aplikacyjne i prace

Główni Interesariusze:	rozwojowe
	III faza Dofinansowanie działań obejmujących przygotowanie ich wyników do zastosowania w praktyce (prace przedwdrożeniowe).
	I faza 1. Osoby prowadzące badania naukowe lub prace rozwojowe, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt. 2 lub ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce spełniające łącznie następujące kryteria: a) są młodymi naukowcami w rozumieniu art. 360 ust. 2 i 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce; b) posiadają udokumentowany dorobek naukowy pozwalający stwierdzić, że dotychczasowe dokonania w obszarze, w którym zamierzają prowadzić badania naukowe lub prace rozwojowe w ramach Projektu (np. publikacje, zgłoszenia patentowe, potwierdzone wdrożenia wyników badań) są ponadprzeciętne wobec osiągnięć innych naukowców na podobnym etapie kariery; c) planują zrealizować innowacyjny projekt; d) nie uczestniczyły w Programie LIDER jako Kierownik Projektu w poprzednich konkursach ogłaszanych przez Centrum w ramach Programu LIDER; e) posiadają obywatelstwo polskie albo kartę pobytu w Polsce albo są obywatelami Unii Europejskiej, którzy przebywają na terenie Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące a jego pobyt jest zarejestrowany zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 w zw. z art. 16, art. 18 i art. 20 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 633); f) pozyskają do współpracy Jednostkę, która zatrudni Kierownika Projektu przez cały okres realizacji Projektu oraz członków Zespołu badawczego na okres pracy przy realizacji Projektu. 2. Jednostki oferujące warunki do realizacji projektów [jednostki naukowe i inne podmioty wg art. 37 ust. 1 pkt. 1 ustawy o NCBR, spełniający kryteria organizacji prowadzącej badania i upowszechniającej wiedzę określone w art. 2 pkt 83 rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1 ze zm.)] 3. Podmiot specjalizujących się w organizowaniu szkoleń, procesu coachingu i mentoringu wybrany w trybie zamówień publicznych. 4. NCBR
	II faza 1. Osoby prowadzące badania naukowe lub prace rozwojowe, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt. 2 lub ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce spełniające łącznie następujące kryteria: a) są młodymi naukowcami w rozumieniu art. 360 ust. 2 i 3 ustawy Prawo

	o szkolnictwie wyższym i nauce; b) posiadają udokumentowany dorobek naukowy pozwalający stwierdzić, że dotychczasowe dokonania w obszarze, w którym zamierzają prowadzić badania naukowe lub prace rozwojowe w ramach Projektu (np. publikacje, zgłoszenia patentowe, potwierdzone wdrożenia wyników badań) są ponadprzeciętne wobec osiągnięć innych naukowców na podobnym etapie kariery; c) zamierzają zrealizować innowacyjny projekt; d) nie uczestniczyły w Programie LIDER jako Kierownik Projektu w poprzednich konkursach ogłaszanych przez Centrum w ramach Programu LIDER; e) posiadają obywatelstwo polskie albo kartę pobytu w Polsce albo są obywatelami Unii Europejskiej, którzy przebywają na terenie Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące a jego pobyt jest zarejestrowany zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 w zw. z art. 16, art. 18 i art. 20 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin; f) pozyskają do współpracy Jednostkę, która zatrudni Kierownika Projektu przez cały okres realizacji Projektu oraz członków Zespołu badawczego na okres pracy przy realizacji Projektu, g) przebyli szkolenia i coaching, mentoring przewidziany w programie szkoleniowym przeprowadzonym w I fazie. 2. Jednostki oferujące warunki do realizacji projektów [jednostki naukowe i inne podmioty wg art. 37 ust. 1 pkt. 1 ustawy, spełniający kryteria organizacji prowadzącej badania i upowszechniającej wiedzę określone w art. 2 pkt 83 rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1 ze zm.)] 3. Członkowie Zespołu B+R współpracujący w fazie projektowej i wdrożeniowej z wybranymi liderami. 4. NCBR III faza 1. Osoby prowadzące badania naukowe lub prace rozwojowe, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt. 2 lub ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce spełniające łącznie następujące kryteria: a) są młodymi naukowcami w rozumieniu art. 360 ust. 2 i 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce; b) posiadają udokumentowany dorobek naukowy pozwalający stwierdzić, że dotychczasowe dokonania w obszarze, w którym zamierzają prowadzić badania naukowe lub prace rozwojowe w ramach Projektu (np. publikacje, zgłoszenia patentowe, potwierdzone wdrożenia wyników badań) są ponadprzeciętne wobec osiągnięć innych naukowców na podobnym etapie kariery; c) zamierzają zrealizować innowacyjny projekt; d) nie uczestniczyły w Programie LIDER jako Kierownik Projektu w poprzednich konkursach ogłaszanych przez Centrum w ramach Programu
--	---

	LIDER; e) posiadają obywatelstwo polskie albo kartę pobytu w Polsce albo są obywatelami Unii Europejskiej, którzy przebywają na terenie Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące a jego pobyt jest zarejestrowany zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 w zw. z art. 16, art. 18 i art. 20 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin f) pozyskają do współpracy Jednostkę, która zatrudni Kierownika Projektu przez cały okres realizacji Projektu oraz członków Zespołu badawczego na okres pracy przy realizacji Projektu, g) zrealizowali projekt w II fazie, a raport końcowy został oceniony pozytywnie. 2. Jednostki oferujące warunki do realizacji projektów [jednostki naukowe i inne podmioty wg art. 37 ust. 1 pkt. 1 ustawy, spełniający kryteria organizacji prowadzącej badania i upowszechniającej wiedzę określone w art. 2 pkt 83 rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1 ze zm.)] 3. Członkowie Zespołu B+R współpracujący w fazie projektowej i wdrożeniowej z wybranymi liderami. 4. NCBR
Typ Beneficjentów	I faza Beneficjentem pośrednim będą osoby, o której mowa w I fazie w pkt 1 wiersza „Interesariusze”.
	II faza Beneficjentem są młodzi naukowcy określani w II fazie pkt 1 wiersza „Interesariusze”, tj. Kierownik Projektu, z którym została podpisana umowa. Dysponentem środków finansowych będzie Jednostka wskazana we wniosku o dofinansowanie.
	III faza Beneficjentem są młodzi naukowcy określony w III fazie pkt 1 wiersza „Interesariusze”, tj. Kierownik Projektu z którym została podpisana umowa. Dysponentem środków finansowych będzie Jednostka wskazana we wniosku o dofinansowanie.
Rodzaje zadań objęte dofinansowaniem	I faza Sfinansowany zostanie cykl szkoleń oraz coaching i mentoring przygotowujących do realizacji projektu badawczego
	II faza Badania aplikacyjne i prace rozwojowe Katalog typów prac będzie szczegółowo określony w Regulaminie konkursu.
	III faza

	Prace przedwdrożeniowe. Katalog typów prac będzie szczegółowo określony w Regulaminie konkursu.
Zasady wyboru projektów lub oceny poszczególnych etapów Programu.	I faza NCBR przeprowadzi wybór uczestników fazy szkoleniowej spośród osób, które złożą formularz rekrutacyjny i uzyskają największą liczbę punktów. Wybór zostanie dokonany na bazie kryteriów określonych w dokumentacji konkursowej.
	II faza NCBR przeprowadzi wybór Kierowników Projektu spośród osób które: 1) uczestniczyły i zakończyły fazę szkoleniową i zostały wskazane w raporcie merytorycznym podmiotu przeprowadzającego program szkoleniowy, 2) złożyły wniosek o dofinansowanie w LSI. NCBR przeprowadzi wybór projektów do finansowania w ramach Programu Lider UP zgodnie ze szczegółowymi zasadami określonymi w regulaminie konkursu oraz obowiązującymi procedurami. Złożone w poszczególnych naborach wnioski będą oceniane pod względem formalnym oraz merytorycznym. Ocena merytoryczna będzie polegała również na spotkaniu panelowym ekspertów z Wnioskodawcą.
	III faza Obowiązywać będzie nabór ciągły. Kierownik Projektu, którego raport końcowy zostanie pozytywnie oceniony, będzie miał określony w dokumentacji konkursowej czas na złożenie wniosku. Dofinansowanie będzie przyznawane po spełnieniu określonych warunków dostępu również opisanych w dokumentacji konkursowej
Czas realizacji faz	I faza 6 miesięcy od przekazania podmiotowi przeprowadzającemu program szkoleniowy i mentoring listy uczestników fazy
	II faza Maksymalnie 36 miesięcy z możliwością wydłużenia do 48 miesięcy na etapie realizacji projektu.
	II faza Do trzech lat od dnia zakończenia realizacji projektu.
Instrumenty i intensywność wsparcia	I faza Sfinansowanie realizacji programu szkoleniowego nastąpi ze środków dotacji celowej na realizację strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych, innych zadań Centrum oraz na realizację badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, o której mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy o NCBR.
	II faza Dofinansowanie badań aplikacyjnych i prac rozwojowych do 100% kosztów kwalifikowalnych, ze środków dotacji celowej na realizację strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych, innych

	zadań Centrum oraz na realizację badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, o której mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy o NCBR.
	III faza Dofinansowanie prac przedwdrożeniowych do 100% kosztów kwalifikowalnych, ze środków dotacji celowej na realizację strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych, innych zadań Centrum oraz na realizację badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, o której mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy o NCBR.
Koszty kwalifikowalne	Katalog kosztów kwalifikowalnych określany każdorazowo w Regulaminie konkursu

7. Ustalenie sposobu monitorowania i ewaluacji

Monitorowanie będzie realizowane w oparciu o:

- Informację o osiągnięciu wskaźników zawierającą w szczególności zaktualizowane wartości wskaźników produktu, rezultatu i wpływu, w zależności od czasu składania informacji, informacja składana w styczniu za ubiegły rok kalendarzowy;
- Sprawozdania okresowe, składane w połowie okresu realizacji projektu zawierające w szczególności informację nt. wykonanych zadań;
- Sprawozdania końcowe zawierające w szczególności w szczególności informację nt. wykonanych zadań;
- Raporty z wykorzystania wyników projektu wyników projektów składany 3 lata po zakończeniu projektu;
- Wyniki kontroli „ad hoc” – opcjonalnie.
- Wyniki kontroli zewnętrznych przeprowadzanych przez instytucje kontrolujące
- Wyniki ewaluacji „on-going ” przeprowadzonej przez NCBR w zależności od ustaleń w umowie
- Wnioski o płatność składane przez Kierownika projektu.

Wskaźniki wpływu oceniające efekty programu w dłuższej perspektywie i pokazujący trwałe zmiany, jakie program spowodował w otoczeniu społeczno-ekonomicznym.

Wskaźniki wpływu					
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa²	Rok pomiaru wartości docelowej
1.	Liczba rezultatów projektu wdrożonych, zastosowanych w praktyce	Szt.	0	5	3 lata po zakończeniu realizacji projektów
2.	Liczba umów o współpracy realizowanych lub kontynuowanych po zakończeniu projektu	Szt.	0	5	3 lata po zakończeniu realizacji projektów

² Wartości docelowe są określone dla każdej edycji programu (dla projektów wybranych w danym konkursie, a następnie realizowanych).

3	Liczba recenzowanych publikacji cytowanych w pismach naukowych.	Szt.	0	20	3 lata po zakończeniu realizacji projektów
---	---	------	---	----	--

Wskaźnik Wpływu 1

1. Nazwa: Liczba rezultatów projektów wdrożonych, zastosowanych w praktyce.
2. Metoda: analiza badania ewaluacyjnego
3. Dokumentacja: raport z wykorzystania wyników projektu
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać liczbę rezultatów projektów wdrożonych zgodnie z zasadami ujętym we wzorze umowy, tj. skomercjalizowanymi, wykorzystanymi do badań w innym projekcie, stosowanymi w praktyce przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe.
 - należy podać wartość łączną, stan na koniec roku, w którym upłynie 3 lata od zakończenia realizacji projektów w danej edycji na podstawie informacji zawartych w raportach wykorzystania wyników projektu.

Wskaźnik Wpływu 2

1. Nazwa: Liczba umów o współpracy realizowanych lub kontynuowanych po zakończeniu projektu.
2. Metoda: analiza raportów z wykorzystania wyników projektu.
3. Dokumentacja: raport z wykorzystania wyników projektu.
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać liczbę umów o współpracy podpisanych przez Kierownika projektu lub członków zespołu badawczego realizowanych lub kontynuowanych po zakończeniu projektu. Dotyczy zawartych z przedsiębiorstwami, instytucjami sektora publicznego (zarówno poziomu centralnego jak i samorządowego), innymi np. instytucjami trzeciego sektora (organizacjami pozarządowymi), z podmiotami zagranicznymi. Należy podać liczbę umów potwierdzających współpracę związaną z realizowanym projektem w ramach Programu, bezpośrednio, pośrednio, jak i współpracą związaną z innymi projektami realizowanymi przez Kierowników projektu lub przez członków zespołu.
 - należy podać wartość łączną, stan na koniec roku, w którym upłynie 3 lata od zakończenia realizacji projektów w danej edycji na podstawie informacji zawartych w raportach wykorzystania wyników projektu.

Wskaźnik Wpływu 3

1. Nazwa: Liczba recenzowanych publikacji cytowanych w pismach naukowych.
2. Metoda: analiza raportów z wykorzystania wyników projektu.
3. Dokumentacja: raport z wykorzystania wyników projektu.
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać liczbę wszystkich recenzowanych publikacji Kierownika Projektu lub poszczególnych członków jego zespołu opublikowanych w czasopiśmie znajdujących się w obowiązującym, prowadzonym przez ministra właściwego dla nauki i szkolnictwa wyższego wykazie czasopism i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych lub opublikowanych jako rozdziały w monografiach naukowych znajdujące się w wykazie wydawnictw publikującym recenzowane monografie naukowe lub na listach Journal Citation Reports.
 - należy podać wartość łączną, stan na koniec roku, w którym upłynie 3 lata od zakończenia realizacji projektów w danej edycji na podstawie informacji zawartych w raportach wykorzystania wyników projektu.

Wskaźnik rezultatu mierzący bezpośrednie efekty programu, które powinny wystąpić w otoczeniu społeczno-ekonomicznym po jego zakończeniu. Wskaźniki rezultatu powinny być logicznie powiązane z produktami i oczekiwane w okresie nie wcześniejszym niż wskaźniki produktu (po zakończeniu finansowania).

Wskaźniki rezultatu					
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa³	Rok pomiaru wartości docelowej
Poszerzenie kompetencji młodych naukowców w szczególności w samodzielnym planowaniu, zarządzaniu i kierowaniu własnym zespołem badawczym oraz realizacją projektów badawczych posiadających potencjał wdrożenia w gospodarce lub ich wyniki będą mieć zastosowanie praktyczne;					
1.	Liczba uczestników I fazy Programu, którzy ukończyli cykl szkoleń i odbyli spotkania mentoringowe, a następnie podpisali umowy o wykonanie projektu w II fazie	Os.	0	20	Rok podpisania umów na wykonanie i finansowanie projektów w II fazie Programu (stan na zakończenie roku)
2.	Liczba uzyskanych stopni, tytułów naukowych będących wynikiem realizacji projektu w ramach programu LIDER UP.	Os.	0	5	3 lata po zakończeniu realizacji projektów
3.	Liczba publikacji dot. wyników projektu	Szt.	0	20	3 lata po zakończeniu realizacji projektów
4.	Liczba nowych projektów badawczo-rozwojowych kierowanych przez Kierownika Projektu lub członków jego zespołu badawczego	Szt.	0	20	3 lata po zakończeniu realizacji projektów
5.	Liczba uzyskanych patentów	Szt.	0	20	3 lata po zakończeniu realizacji projektów
6.	Liczba uzyskanych praw ochrony wzorów przemysłowych /wzorów użytkowych w kraju lub za granicą.	Szt.	0	20	3 lata po zakończeniu realizacji projektów
Stymulowanie współpracy naukowców z przedsiębiorstwami, poprzez umożliwienie realizacji badań o potencjale komercyjnym i wdrożeniowym;					
7.	Liczba umów o współpracy	Szt.	0	20	3 lata po zakończeniu realizacji projektów

³ Wartości docelowe zostały określone dla każdej edycji programu (dla projektów wybranych w danym konkursie, a następnie realizowanych).

	nawiązanej w trakcie realizacji programu i kontynuowanych po zakończeniu programu.				
8.	Liczba przedsiębiorstw typu spin-out/spin-off powstałych w wyniku realizacji projektu.	Szt.	0	2	3 lata po zakończeniu realizacji projektów
Stymulowanie współpracy międzynarodowej.					
9.	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć w czasie realizacji projektu z podmiotami zagranicznymi	szt	0	5	3 lata po zakończeniu realizacji projektów
10.	Liczba wydarzeń o zasięgu międzynarodowym, w którym Kierownik Projektu lub członkowie zespołu prezentowali wyniki projektu	szt	0	10	3 lata po zakończeniu realizacji projektów

Wskaźnik Rezultatu 1

1. Nazwa: Liczba uczestników I fazy Programu, którzy ukończyli cykl szkoleń i odbyli spotkania mentoringowe, a następnie podpisali umowy o wykonanie projektu w II fazie.
2. Metoda: analiza podpisanych umów o wykonanie i finansowanie projektu podpisanych w II fazie programu.
3. Dokumentacja: źródło własne, tj. umowy o wykonanie i finansowanie projektu podpisane w II fazie programu.
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać liczbę Kierowników Projektu, którzy podpisali wraz Jednostką naukową i NCBR umowę o wykonanie i finansowanie projektu;
 - należy podać wartość łączną, stan na koniec roku, w którym podpisane zostały umowy o wykonanie i finansowanie projektu pomiędzy Kierownikiem projektu, Jednostką naukową i NCBR.

Wskaźnik Rezultatu 2

1. Nazwa: Liczba uzyskanych stopni, tytułów naukowych będących wynikiem realizacji projektu w ramach Programu LIDER UP.
2. Metoda: analiza raportu z wykorzystania wyników projektu.
3. Dokumentacja: raporty z wykorzystania wyników projektu.
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać całkowitą liczbę uzyskanych tytułów naukowych będących wynikiem realizacji projektu w ramach Programu LIDER UP. Należy uwzględnić stopnie naukowe: doktora, doktora habilitowanego. Uwzględniany również będzie profesora dla Kierownika Projektu lub członków jest zespołu.

- należy podać wartość łączną, stan na koniec roku, w którym upłynie 3 lata od zakończenia realizacji projektów w danej edycji na podstawie informacji zawartych w raportach z wykorzystania wyników projektu.

Wskaźnik Rezultatu 3

1. Nazwa: Liczba publikacji dot. wyników projektu
2. Metoda: analiza raportów z wykorzystania wyników projektu, analiza dostępnych baz danych.
3. Dokumentacja: raporty z wykorzystania wyników projektu.
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać liczbę recenzowanych publikacji naukowych (w tym również publikacji współautorskich organizacji badawczych i przedsiębiorstw) dotyczących wyników projektu obejmującą publikacje w formie: recenzowanych artykułów naukowych, recenzowanych monografii lub rozdziałów w recenzowanych monografiach naukowych oraz recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, w których Kierownik Projektu lub członkowie jego zespołu są autorami lub współautorami. Wskaźnik uwzględnia wyłącznie publikacje w czasopiśmie i materiałach konferencyjnych posiadających Impact Factor (IF).
 - należy podać wartość łączną, stan na koniec roku, w którym upłynie 3 lata od zakończenia realizacji projektów w danej edycji na podstawie informacji zawartych w raportach z wykorzystania wyników projektu.

Wskaźnik Rezultatu 4

1. Nazwa: Liczba nowych projektów badawczo-rozwojowych kierowanych przez Kierownika Projektu lub członków jego zespołu badawczego
2. Metoda: analiza raportów z wykorzystania wyników projektu.
3. Dokumentacja: raporty z wykorzystania wyników projektu.
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać liczbę projektów badawczych rozpoczętych w trakcie realizacji projektu w ramach LIDER UP lub po zakończeniu, w których Kierownik Projektu lub członkowie jego zespołu zajmują funkcje kierownicze,
 - należy podać wartość łączną, stan na koniec roku, w którym upłynie 3 lata od zakończenia realizacji projektów w danej edycji na podstawie informacji zawartych w raportach z wykorzystania wyników projektu.

Wskaźnik Rezultatu 5

1. Nazwa: liczba uzyskanych patentów.
2. Metoda: analiza raportów z wykorzystania wyników projektu.
3. Dokumentacja: raporty z wykorzystania wyników projektu, dostępne bazy danych.
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać liczbę patentów uzyskanych w wyniku zgłoszenia dokonanego w rezultacie realizacji wspartego dofinansowaniem z Programu LIDER UP projektu i zapewniających prawo do wyłącznego korzystania z danego wynalazku na terenie Polski oraz poza granicami Polski, tj. liczbę patentów uzyskanych w trybie krajowym bezpośrednio na terenie właściwego kraju w oparciu o Konwencję Paryską o Ochronie Własności Przemysłowej, patentów europejskich uzyskanych w trybie regionalnym (europejskim) w ramach Konwencji o patencie europejskim oraz patentów uzyskanych w trybie międzynarodowym w ramach Układu o Współpracy Patentowej zapewniających ochronę wynalazku jednocześnie w wielu krajach.
 - należy podać wartość łączną, stan na koniec roku, w którym upłynie 3 lata od zakończenia realizacji projektów w danej edycji na podstawie informacji zawartych w raportach z wykorzystania wyników projektu.

Wskaźnik Rezultatu 6

1. Nazwa: Liczba uzyskanych praw ochrony wzorów przemysłowych/wzorów użytkowych w kraju lub za granicą
2. Metoda: analiza raportów z wykorzystania wyników projektu
3. Dokumentacja: raporty z wykorzystania wyników projektu, dostępne bazy danych.
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać całkowitą liczbę wdrożonych wzorów przemysłowych i wzorów użytkowych. Liczba praw ochrony na wzór użytkowy - uzyskanych w trybie krajowym bezpośrednio na terenie właściwego kraju w oparciu o Konwencję Paryską o Ochronie Własności Przemysłowej, w trybie regionalnym (europejskim) w ramach Konwencji o patencie europejskim oraz praw ochronnych uzyskanych w trybie międzynarodowym w ramach Układu o Współpracy Patentowej zapewniających ochronę jednocześnie w wielu krajach. Należy podać liczbę praw z rejestracji na wzór przemysłowy - udzielonych w wyniku zgłoszenia w trybie krajowym w urzędzie właściwym ds. ochrony własności przemysłowej w danym państwie, w trybie regionalnym: w Urzędzie Harmonizacji Rynku Wewnętrznego w Hiszpanii (bezpośrednio lub poprzez Urząd Patentowy RP) w celu uzyskania ochrony na obszarze UE na podstawie Rozporządzenia w sprawie wzorów wspólnotowych lub innych regionalnych urzędach ds. własności przemysłowej, tj. Urzędzie Znaków Towarowych Beneluksu, Afrykańskiej Organizacji Własności Przemysłowej lub Afrykańskiej Organizacji Własności Intelktualnej oraz w systemie międzynarodowym, czyli w Biurze Międzynarodowym Światowej Organizacji Własności Intelktualnej w Szwajcarii na podstawie Aktu genewskiego Porozumienia haskiego. Uzyskane prawa powinny być liczone wyłącznie jeden raz, bez względu na fakt uzyskania ochrony w różnych urzędach patentowych,
 - należy podać wartość łączną, stan na koniec roku, w którym upłynie 3 lata od zakończenia realizacji projektów w danej edycji na podstawie informacji zawartych w raportach z wykorzystania wyników projektu.

Wskaźnik Rezultatu 7

1. Nazwa: Liczba umów o współpracy nawiązanej w trakcie realizacji programu i kontynuowanych po zakończeniu programu.
2. Metoda: analiza raportów z wykorzystania wyników projektu
3. Dokumentacja: raporty z wykorzystania wyników projektu
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać liczbę umów zawartych przez jednostki naukowe lub Kierowników projektu będących stroną umowy trójstronnej z : przedsiębiorstwami, instytucjami sektora publicznego zarówno poziomu centralnego jak i samorządowego, innymi - w tym instytucjami trzeciego sektora, organizacjami pozarządowymi.
 - należy podać wartość łączną, stan na koniec roku, w którym upłynie 3 lata od zakończenia realizacji projektów w danej edycji na podstawie informacji zawartych w raportach z wykorzystania wyników projektu.

Wskaźnik Rezultatu 8

1. Nazwa: Liczba przedsiębiorstw typu spin-out/spin -off powstałych w wyniku realizacji projektu
2. Metoda: analiza raportów z wykorzystania wyników projektu
3. Dokumentacja: raporty z wykorzystania wyników projektu
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać całkowitą liczbę przedsiębiorstw typu spin-off/spin-out powstałych w wyniku realizacji projektu w celu komercjalizacji wyników projektu. Pod pojęciem spin-off/spin-out należy rozumieć nowe przedsiębiorstwo, które zostało założone przez co najmniej jednego

pracownika jednostki naukowej biorącej udział w projekcie w celu komercjalizacji wyników projektu.

- należy podać wartość łączną, stan na koniec roku, w którym upłynie 3 lata od zakończenia realizacji projektów w danej edycji na podstawie informacji zawartych w raportach z wykorzystania wyników projektu.

Wskaźnik Rezultatu 9

1. Nazwa: Liczba zrealizowanych przedsięwzięć w czasie realizacji projektu z podmiotami zagranicznymi.
2. Metoda: analiza raportów z wykorzystania wyników projektu
3. Dokumentacja: raporty z wykorzystania wyników projektu
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać liczbę przedsięwzięć podjętych we współpracy z podmiotami zagranicznymi: przedsiębiorstwami, instytucjami sektora publicznego - zarówno poziomu centralnego jak i samorządowego, innymi - w tym instytucjami trzeciego sektora. Jako przedsięwzięcie należy rozumieć np: działania formalne (np projekty, ekspertyzy, etc) i nieformalne, ale możliwe do udokumentowania (np: wspólne wystąpienia na targach, prezentacje, publikacje) podjęte we współpracy z podmiotami zagranicznymi w zakresie realizacji projektów również nie związanych z projektem w Programie LIDER UP
 - należy podać wartość łączną, stan na koniec roku, w którym upłynie 3 lata od zakończenia realizacji projektów w danej edycji na podstawie informacji zawartych w raportach z wykorzystania wyników projektu.

Wskaźnik Rezultatu 10

1. Nazwa: Liczba wydarzeń o zasięgu międzynarodowym, w którym Kierownik Projektu lub członkowie zespołu brali czynny udział.
2. Metoda: analiza raportów z wykorzystania wyników projektu
3. Dokumentacja: raporty z wykorzystania wyników projektu
5. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać liczbę wydarzeń o zasięgu międzynarodowych spotkań, konferencji itp., podczas których Kierownik Projektu lub członkowie zespołu przedstawiali rezultaty projektu. Wskaźnika ten dotyczy samodzielnych wystąpień.
 - należy podać wartość łączną, stan na koniec roku, w którym upłynie 3 lata od zakończenia realizacji projektów w danej edycji na podstawie informacji zawartych w raportach z wykorzystania wyników projektu.

Wskaźnik produktu mierzący stopień realizacji programu i opisujący produkty, które powstały w trakcie programu w rezultacie wydatkowania przyznanych środków na realizację projektów, np. liczba utworzonych miejsc pracy, liczba zgłoszonych patentów.

Wskaźniki produktu					
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa ⁴	Rok pomiaru wartości docelowej
Poszerzenie kompetencji młodych naukowców w szczególności w samodzielnym planowaniu, zarządzaniu i kierowaniu własnym zespołem badawczym oraz realizacja projektów					

⁴ Wartości docelowe zostały określone dla każdej edycji programu (dla projektów wybranych w danym konkursie, a następnie realizowanych).

badawczych posiadających potencjał wdrożenia w gospodarce lub ich wyniki będą mieć zastosowanie praktyczne					
1.	Liczba uczestników I fazy programu	osoby	0	80	Dzień przedłożenia raportu składanego przez podmiot wybrany do realizacji szkoleń i mentoringu
2.	Liczba podpisanych umów o wykonanie projektu w II fazie programu	szt.	0	20	Rok podpisania wszystkich umów o wykonanie i finansowanie projektu (stan na zakończenie roku)
3	Liczba projektów, którym przyznano pomoc w III fazie programu	szt	0	10	Rok podpisania wszystkich umów na dofinansowanie prac przedwdrożeńowych
4.	Liczba wypracowanych rozwiązań posiadających potencjał wdrożeniowy lub potencjał do zastosowania w praktyce	szt	0	15	Rok złożenia wszystkich raportów końcowych (stan na zakończenie roku)
Stymulowanie współpracy naukowców z przedsiębiorstwami, poprzez umożliwienie realizacji badań o potencjale komercyjnym i wdrożeniowym;					
5.	Liczba nawiązanych kontaktów w trakcie I fazy z przedsiębiorstwami z osobami z doświadczeniem w komercjalizacji	szt	0	60	Dzień przedłożenia raportu składanego przez podmiot wybrany do realizacji szkoleń i mentoringu
6.	Liczba kontaktów nawiązanych z przedsiębiorcami w trakcie realizacji II fazy programu	szt	0	60	Rok zakończenia realizacji projektu w I fazie. Źródło: informacja z osiągnięcia wskaźników, raporty końcowe
Stymulowanie współpracy międzynarodowej.					
7.	Liczba kontaktów nawiązanych z podmiotami zagranicznymi w trakcie realizacji II fazy programu	szt	0	15	Rok zakończenia realizacji projektów, źródło: informacja z osiągnięcia wskaźników, raporty końcowe

Wskaźnik Produktu 1

1. Nazwa: Liczba uczestników I fazy programu
2. Metoda: analiza raportu z realizacji zadań składanego przez podmiot przeprowadzający szkolenia i spotkania mentoringowe.
3. Dokumentacja: raport z realizacji zadań składany przez podmiot przeprowadzających szkolenia i spotkania mentoringowe.

4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać liczbę uczestników I fazy Programu, którzy ukończyli szkolenia i mentoring,
 - należy podać łączną wartość, stan na dzień przedłożenia raportu składanego przez podmiot wybrany do realizacji szkoleń i mentoringu.

Wskaźnik Produktu 2

1. Nazwa: Liczba podpisanych umów o wykonanie i finansowanie projektu w II fazie programu.
2. Metoda: suma umów podpisanych w II fazie programu.
3. Dokumentacja: źródło własne, umowy o wykonanie projektu zawarte pomiędzy NCBR, Jednostką naukową i Kierownikiem projektu,
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać liczbę podpisanych umów,
 - należy podać łączną wartość stan na koniec roku, w którym zostaną podpisane umowy o wykonanie projektu zawarte pomiędzy NCBR, Jednostką naukową i Kierownikiem projektu.

Wskaźnik Produktu 3

1. Nazwa: Liczba projektów, którym przyznano pomoc w III fazie programu.
2. Metoda: suma umów podpisanych w III fazie programu.
3. Dokumentacja: umowy o dofinansowanie prac przedwdrożeniowych projektu zawarte pomiędzy NCBR, Jednostką naukową i Kierownika projektu
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać liczbę podpisanych umów,
 - należy podać łączną wartość stan na koniec roku, w którym zostaną podpisane umowy o dofinansowanie prac przedwdrożeniowych projektu zawarte pomiędzy NCBR, Jednostką naukową i Kierownika projektu.

Wskaźnik Produktu 4

1. Definicja: Liczba wypracowanych rozwiązań posiadających potencjał wdrożeniowy lub potencjał do zastosowania rezultatów w praktyce.
2. Metoda: analiza raportów końcowych.
3. Dokumentacja: raporty końcowe składane na koniec II fazy.
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać sumę rozwiązań mających potencjał wdrożeniowy lub potencjał do zastosowania rezultatów w praktyce,
 - należy podać łączną wartość stan na koniec roku, w którym zostaną złożone wszystkie raporty końcowe.

Wskaźnik Produktu 5

1. Definicja Liczba nawiązanych kontaktów przez uczestników w trakcie I fazy z przedsiębiorstwami, z osobami posiadającymi doświadczenie w komercjalizacji.
2. Metoda: analiza raportów końcowych, pozytywnie zaopiniowanych.
3. Dokumentacja: raport z realizacji zadań składany przez podmiot przeprowadzających szkolenia i spotkania mentoringowe,
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać liczbę spotkań, w tym spotkań z mentorem, konferencji, w których wziął udział uczestnik fazy I,
 - należy podać łączną wartość stan na dzień przedłożenia raportu składanego przez podmiot wybrany do realizacji szkoleń i mentoringu.

Wskaźnik Produktu 6

1. Definicja Liczba kontaktów nawiązanych z przedsiębiorcami z osobami posiadającymi doświadczenie w komercjalizacji w trakcie realizacji II fazy programu
2. Metoda: raportów końcowych, pozytywnie zaopiniowanych.
3. Dokumentacja: raporty końcowe składane na koniec realizacji projektu, tj. na koniec realizacji II fazy.
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać liczbę spotkań, w tym spotkań z mentorem, konferencji, w których wzięł udział Kierownik Projektu lub członkowie jego zespołu w trakcie realizacji projektu w II fazie,
 - do wskaźnika można zakwalifikować (z wartością 1) nawiązaną współpracę z Centrum Transferu Technologii lub komórką jednostki, z którą podpisana została umowa o wykonanie projektu, komórką zajmującą się pośrednictwem w komercjalizacji wyników prac B+R,
 - należy podać łączną wartość stan na koniec roku, w którym zostaną złożone wszystkie raporty końcowe.

Wskaźnik Produktu 7

1. Nazwa: Liczba kontaktów nawiązanych z przez Kierowników projektu lub członków zespołu w trakcie realizacji II fazy programu
2. Metoda: raportów końcowych, pozytywnie zaopiniowanych.
3. Dokumentacja: raporty końcowe składane na koniec realizacji projektu, tj. na koniec realizacji II fazy.
4. Szczegółowe wytyczne:
 - należy podać liczbę spotkań z podmiotami zagranicznymi, konferencji międzynarodowych, w których wzięł udział Kierownik Projektu lub członkowie jego zespołu w trakcie realizacji projektu w II fazie,
 - należy podać wartość łączną, stan na koniec roku, w którym upłynie na zakończenie realizacji projektów w danej edycji na podstawie informacji zawartych w raportach końcowych.

W trakcie realizacji Programu będzie prowadzona ewaluacja „on-going”, w celu rozstrzygnięcia, czy kontynuacja Programu prowadzi do osiągnięcia jego celów oraz czy jest on zgodny z dokumentami strategicznymi

Po zakończeniu realizacji Programu, przeprowadzona będzie ewaluacja „ex-post” mająca na celu w szczególności ocenę stopnia osiągnięcia jego celów, a w przypadku ich nieosiągnięcia określenie przyczyn niepowodzenia. Proces ewaluacji będzie realizowany zgodnie z obowiązującą w NCBR Procedurą PP_1.1.4-1: Ewaluacja programu.

8. Określenie ryzyk dla osiągnięcia głównego celu i celów szczegółowych oraz ryzyk związanych z realizacją i zarządzaniem programem⁵

IDENTYFIKACJA RYZYKA				ANALIZA RYZYKA			REAKCJA NA RYZYKO					MONITOROWANIE RYZYKA	
ID	Cel	Zadanie służące realizacji celu	Opis ryzyka Przyczyna/Ryzyko/Skutek	Skala Prawdopodobieństwa	Skala Wpływu	Wartość oczekiwana na 5x6	Właściciel ryzyka	Typ reakcji	Planowane działanie	Wykonawca działania	Planowany termin wdrożenia działania kw./m-c	Status działania	Status ryzyka
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Cel główny	1. Cel szczegółowy-Poszerzenie kompetencji młodych naukowców...	Brak zainteresowanych młodych naukowców udziałem w programie	3	3	9	Dyrektor NCBR	Redukcja	Wprowadzenie regulacji korzystnych dla potencjalnych Wnioskodawców	NCBR DKF	III kw. 2025	Aktualne	Nie zmaterializowane
2			Brak podmiotów zainteresowanych realizacją cyklu szkoleń i mentoringu w I fazie	4	4	16	Dyrektor NCBR	Redukcja	Sporządzenie atrakcyjnej oferty, jasno sprecyzowane wymagania w specyfikacji zamówienia	NCBR DKF	III kw. 2025	Aktualne	Nie zmaterializowane
3		Cel 2. Umożliwienie naukowcom rozpoczynającym karierę naukową tworzenie własnych zespołów naukowych i realizację własnych projektów;	Dobór niewłaściwych członków zespołu, co uniemożliwia realizację projektu	3	3	9	Dyrektor NCBR/Kierownik projektu	Redukcja	Wnikliwa ocena składnych wniosków, szkolenia dla kierowników projektu	NCBR DKF	III kw. 2025	Aktualne	Nie zmaterializowane
4		Cel 3 Stymulowanie współpracy naukowców z przedsiębiorstwami	Brak nawiązania kontaktów z przedsiębiorcami w I fazie	3	3	9	Dyrektor/podmiot przeprowadzający szkolenie	Redukcja	Wprowadzenie odpowiednich wymagań dot. przebiegu szkolenia i mentoringu	NCBR DKF	III kw. 2025	Aktualne	Nie zmaterializowane
5		Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 września 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu realizacji zadań Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.	Projepty nie mają potencjału do				Dyrektor/podmiot		Wprowadzenie odpowiednich	NCBR DKF	III kw. 2025	Aktualne	Nie zmaterializowane

		ym i wdrożeńiowym;	wykorzystania wyników projektu				przeprowa dzający szkolenie		wymagań dot. przebiegu szkolenia i mentoringu				zmaterializowane
6		Cel 4 Stymulowanie mobilności międzysektoro wej, współpracy międzynarodo wej.	Brak nawiązania współpracy z podmiotami z innych sektorów lub z podmiotami zagranicznymi	3	3	9	Dyrektor/ podmiot przepro wadzają cy szkoli e	Redukcja	Wprowadzenie odpowiednich wymagań w dokumentacji konkursowej	NCBR DKF	III kw. 2025	Aktualne	Nie zmaterializowane

9. Plan finansowy programu i źródła jego finansowania

Na realizację I edycji Programu LIDER UP planuje się przeznaczyć budżet w wysokości 100 mln zł, w tym na I fazę 6 mln zł, na II fazę 80 mln zł, na III fazę 14 mln zł. Maksymalna wartość jednego projektu w II fazie programu wynosić będzie 2,5 mln zł., a wsparcie udzielane na prace przedwdrożeniowe w III fazie będzie miało wartość maksymalnie 15% dofinansowania otrzymanego na realizację projektu w II fazie Programu LIDER UP.

Budżet Programu (wszystkich edycji) pochodzi z dotacji celowej na realizację zadań Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

Koszty zarządzania Programem, w tym wynagrodzenia pracowników NCBR zaangażowanych we wdrażanie Programu, koszty ocen wniosków o dofinansowanie wykonywanych przez niezależnych ekspertów, będą pochodziły z dotacji podmiotowej na pokrycie bieżących kosztów zarządzania realizowanymi przez NCBR zadaniami, o której mowa w art. 46 ust. 1 ustawy o NCBR.

10. Harmonogram

Program realizowany jest według następującego harmonogramu czasowego:

1. Szkolenia w I fazie realizowane będą ok. 6 miesięcy.
2. Projekty są finansowane do 36 miesięcy (w uzasadnionych sytuacjach do 48 miesięcy). Okres realizacji projektu nie może być jednak krótszy niż 12 miesięcy.
3. Monitoring wdrożenia wyników projektów będzie przeprowadzony do 60 miesięcy od zakończenia projektu. W tym czasie będzie realizowana III faza Programu do dnia złożenia raportu z wykorzystania wyników projektu (max. 36 miesięcy).

Szczegółowy planowany harmonogram realizacji Programu w I konkursie LIDER UP przedstawiono poniżej:

Rok	Działanie
2025	ogłoszenie I edycji Programu LIDER UP
2026	przeprowadzenie szkoleń w I fazie, przeprowadzenie wyboru i podpisania umów w II fazie
2027 – 2030	realizacja projektów w II fazie
2031	wybór projektu do III fazy
2034	zamknięcie realizacji projektów złożenie raportu z wykorzystania projektów

11. Sposób zarządzania programem

Nadzór nad realizacją programu pełni Dyrektor Centrum. Określenie zasad współpracy oraz podziału zadań w zakresie definiowania Programu/przedsięwzięcia finansowanego ze środków krajowych opisuje procedura *PP_1.1.2.1-1 Definiowanie Programu/przedsięwzięcia*. Określenie zasad współpracy oraz podziału zadań w zakresie przygotowania do wdrożenia Programu oraz kolejnych konkursów w ramach programu określa natomiast procedura *PP 1.1.2.-2 Przygotowanie do wdrożenia programu/przedsięwzięcia*

Niniejszą procedurę stosują komórki organizacyjne Centrum zaangażowane w uruchomienie i realizację programu (tj. przygotowaniu dokumentacji konkursowej oraz narzędzi i zasobów niezbędnych do przeprowadzenia konkursu w ramach Programu). Realizacja programu obejmuje m.in. ogłaszanie konkursów, wybór uczestników I fazy, kierowników projektów II fazy, przyznanie wsparcie w III fazie, finansowanie projektów obejmujących badania naukowe, prace rozwojowe oraz działania związane z przygotowaniem wyników badań i prac rozwojowych do zastosowania w praktyce. Matryca logiczna programu:

Matryca logiczna programu					
Cel główny	Cel cząstkowy	Korzyści gospodarcze i społeczne	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu	Wskaźniki wpływu
Wsparcie rozwoju kadry naukowej, w szczególności przez finansowanie programów adresowanych do młodych naukowców w rozumieniu art. 360 ust. 2 i 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zmierzających do podnoszenia kompetencji w szczególności w zakresie samodzielnego planowania, zarządzania oraz kierowania zespołem badawczym, poprzez realizację projektów badawczych, które posiadają potencjał wdrożeniowy i których wyniki będą mieć zastosowanie praktyczne	1. Poszerzenie kompetencji młodych naukowców w szczególności w samodzielnym planowaniu, zarządzaniu i kierowaniu własnym zespołem badawczym oraz realizacja projektów badawczych posiadających potencjał wdrożenia w gospodarce lub ich wyniki będą mieć zastosowanie praktyczne	Wzrost kompetencji Kierowników Projektu i członków zespołów w zakresie przygotowania, realizacji i weryfikacji zasadności projektów aplikacyjnych, skutecznej współpracy z potencjalnymi odbiorcami wyników B+R zwiększy poziom komercjalizacji wyników	Liczba uczestników I fazy programu Liczba podpisanych umów o wykonanie projektu w II fazie programu Liczba projektów, którym przyznano pomoc w III fazie programu Liczba wypracowanych rozwiązań posiadających potencjał wdrożeniowy lub potencjał do zastosowania w praktyce	Liczba uczestników I fazy Programu, którzy ukończyli cykl szkoleń i odbyli spotkania mentoringowe, a następnie podpisali umowy o wykonanie projektu w II fazie Liczba uzyskanych stopni, tytułów naukowych będących wynikiem realizacji projektu w ramach programu LIDER UP. Liczba nowych projektów badawczo-rozwojowych kierowanych przez Kierownika Projektu lub członków jego zespołu badawczego Liczba publikacji dot. wyników projektu Liczba uzyskanych patentów Liczba uzyskanych praw ochrony wzorów przemysłowych /wzorów użytkowych w kraju lub za granicą.	Liczba rezultatów projektu wdrożonych, zastosowanych w praktyce Liczba umów o współpracy realizowanych lub kontynuowanych po zakończeniu projektu
	2. Stymulowanie współpracy naukowców z przedsiębiorstwami, poprzez umożliwienie realizacji badań o potencjale komercyjnym i wdrożeniowym;	Większe zaangażowanie przedsiębiorstw i innych partnerów społecznych w projekty B+R realizowane w ramach programu, w których znajdują istotne korzyści biznesowe oznacza większe zaangażowanie w zasoby, a co za tym idzie wzrost wydatków na B+R i wzmocnienie współpracy ze środowiskiem naukowym	Liczba nawiązanych kontaktów w trakcie I fazy z przedsiębiorstwami z osobami z doświadczeniem w komercjalizacji Liczba kontaktów nawiązanych z przedsiębiorcami w trakcie realizacji II fazy programu	Liczba umów o współpracy nawiązanej w trakcie realizacji programu i kontynuowanych po zakończeniu programu. Liczba przedsiębiorstw typu spin-out/spin -off powstałych w wyniku realizacji projektu.	Liczba recenzowanych publikacji cytowanych w pismach naukowych
	3. Stymulowanie współpracy międzynarodowej.	Włączenie partnerów z otoczenia gospodarczego i społecznego, a także w proces kształtowania koncepcji rozwiązania w zwiększy szansę na realne wykorzystanie wyników B+R w praktyce. Rozwiązanie będzie bardziej odpowiadało potrzebom i oczekiwaniom. Dotyczy to również nawiązywania współpracy międzynarodowej, która również pozytywnie wpłynie na wymianę doświadczeń.	Liczba kontaktów nawiązanych z podmiotami zagranicznymi w trakcie realizacji II fazy programu	Liczba wydarzeń o zasięgu międzynarodowym, w którym Kierownik Projektu lub członkowie zespołu brali czynny udział Liczba zrealizowanych przedsięwzięć w czasie realizacji projektu z podmiotami zagranicznymi	

12. Komunikacja programu i sposób upowszechniania informacji nt. efektów

Komunikacja i promocja Programu będą prowadzone w oparciu o procedurę *PW1-1- Komunikacja i promocja*, a także na podstawie procedury *PW_3.5.3-1 Procedura promowania projektów (sukcesów) beneficjentów wykonawców*.

13. Korzyści

Podmiotami zainteresowanymi i potencjalnie zdolnymi do realizacji projektów są:

- 1) podmiot specjalizujący się w przeprowadzaniu szkoleń i organizacji mentoringu;
- 2) młodzi naukowcy w rozumieniu art. 360 ust. 2 i ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w ramach polskiego systemu szkolnictwa wyższego i nauki, tj.:
 - a) w trybie eksternistycznym i nie posiadający stopnia doktora doktoranci
 - b) nauczyciele akademicki nie posiadający stopnia doktora albo
 - c) osoby przygotowujące rozprawę doktorską
 - d) osoby posiadające stopień doktora/doktora habilitowanego pod warunkiem, że od uzyskania doktora nie upłynęło 7 lat i na dzień złożenia Wniosku są zatrudnione w podmiocie o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Wymienione grupy osób będą miały możliwość uczestniczyć w szkoleniach przygotowujących je do nowoczesnego, kreatywnego planowania projektów. Będą miały możliwość nawiązania współpracy z mentorem, który będzie wspomagał swoim doświadczeniem zarówno w zakresie rozwoju kariery, zarządzania projektami jak i w dziedzinie, w której naukowcy prowadzą badania.

W kolejnej fazie programu zdobytą wcześniej wiedzę i umiejętności młodzi naukowcy będą mogli wykorzystać w ubieganiu się o dofinansowanie do projektu. Natomiast poprzez realizację wybranego projektu zdobędą doświadczenie w

- 3) jednostki naukowe będą uczestniczyły w rozwoju nauki polskiej, we wspieraniu młodych naukowców stanowiących jej przyszłość.

Program będzie stymulował wzrost innowacyjności i konkurencyjności wśród młodych naukowców, a także jednostek, w których będą zatrudnieni Kierownicy Projektów oraz członkowie utworzonych i zarządzanych przez nich zespołów.

14. Obsługa programu

System realizacji Programu będzie się opierał na zasadach określonych w regulaminie konkursu i procedurach obowiązujących w NCBR i będzie obejmował:

- nadzór na realizacją Programu pełniony przez Dyrektora NCBR lub osobę przez niego upoważnioną.
- prace przygotowawcze do wdrożenia konkursu w ramach Programu LIDER UP w zakresie opracowania dokumentacji konkursowej oraz przygotowania systemu informatycznego do obsługi wniosków.
- zarządzanie wdrażaniem Programu w zakresie kontraktacji tj. przeprowadzania naboru wniosków, oceny wniosków, przygotowania umów.
- wsparcie przez ekspertów w zarządzaniu Programem: w sytuacjach tego wymagających
- ewaluację Programu będzie prowadzona w trakcie jego realizacji i w okresie do 5 lat od zakończeniu finansowania poszczególnych projektów (na potrzeby sprawozdawcze również po upływie tego terminu).

Opracowanie dokumentacji konkursowej będzie realizowane przez Zespół NCBR. Do wyboru uczestników do wszystkich faz będzie konieczne zaangażowanie ekspertów. W Programie LIDER UP nie będzie powołany Komitet Sterujący.

Faza monitoringowo-edukacyjna zostanie przeprowadzona przez podmiot wybrany w drodze zamówień publicznych